

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

POMÍSTNÍ JMÉNA NA KATASTRU OBCE ZLIV

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Klára Hladová

*Učitelství pro 2. stupeň ZŠ, obor ČJ - DĚ
(2013 – 2016)*

Vedoucí práce: *PhDr. Zdeněk Suda, CSc.*

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň 14. 6. 2016

.....
vlastnoruční podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Zdeňku Sudovi, CSc. za vstřícnost při psaní této práce.

Obsah

1	ÚVOD.....	7
2	POMÍSTNÍ JMÉNA.....	9
2.1	Šmilauerův třidič pomístních jmen	12
3	základní údaje o katastru obce.....	15
3.1	Zeměpisná poloha a rozloha	15
3.2	Terénní členitost.....	15
3.3	Geologické poměry	16
3.4	Podnebí.....	16
3.5	Vodstvo	16
3.6	Flóra.....	17
3.7	Fauna.....	18
3.8	Obyvatelstvo	19
4	historie obce.....	21
5	výklad a doklad jména zliv.....	24
6	cíl práce a metody výzkumu.....	25
6.1	Cíl práce.....	25
6.2	Postup a metody výzkumu	25
7	abecední seznam pomístních jmen a výklad jejich původu.....	26
7.1	Tabulka informátorů	26
8	lokalizace pomístních jmen na mapě	51
8.1	Orientace na mapě.....	51
8.1.1	Čísla map na katastrálním území	51
8.2	Seznam pomístních jmen podle map	51
9	jazyková analýza pomístních jmen.....	55
9.1	Lexikálně-sémantické hledisko.....	55

9.1.1	Klasifikace pomístních jmen podle Šmilauerova významového třídíče	55
9.1.2	Synonymie	62
9.1.3	Antonymie	63
9.1.4	Homonymie	63
9.2	Hláskoslovné hledisko	65
9.3	Tvaroslovné hledisko	65
9.3.1	Tabulka výskytu slovních druhů	66
9.3.2	Frekvence prepozic	66
9.3.3	Gramatická kategorie jmenného rodu	67
9.4	Slovotvorné hledisko	67
9.4.1	Neslovotvorné způsoby	67
9.4.2	Slovotvorné způsoby	68
10	Závěr	70
	Rejstřík pomístních jmen	71
	Seznam použité literatury	75
	Resumé	77

Přílohy:

Příloha č. 1: Šmilauerův třídíč pomístních jmen

Příloha č. 2: Obrazový materiál

Příloha č. 3: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 1

Příloha č. 4: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 2

Příloha č. 5: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 3

Příloha č. 6: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 4

Příloha č. 7: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 5

Příloha č. 8: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 6

Příloha č. 9: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 7

Příloha č. 10: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 8

Příloha č. 11: Rastrová mapa 1 : 5000 č. 9

1 ÚVOD

V každodenním životě jsou obyvatelé určitého území obklopani pomístními názvy. Tato jména se začala objevovat již před dávnými dobami. Lidé se začali trvale usazovat na určitém místě. S tím pomalu vznikala potřeba orientovat se v dané krajině a rozeznat od sebe určité objekty. Naši předkové nejprve začali pojmenovávat místa, která pro ně byla něčím významná a důležitá. Názvy se týkaly například řek, potoků, bažin, kopců, údolí, polí, zahrad, hájů, silnic, stezek, ale i člověkem vytvořených objektů – pomníků, mohyl, kapliček, rozhleden atd.

Dnes nám pomístní jména přibližují historii dané lokality, ale také její obyvatelstvo, které se během vývoje změnilo. Společně s vývojem obyvatelstva se změnily i názvy pomístních jmen. Existují starší pojmenování, která zůstávají stejná, avšak některé názvy se přestávají pomalu používat, až jednoho dne úplně zaniknou. Naopak s každou další generací vznikají nová pojmenování. Je možné, že některé nové názvy se v jazyce udrží i po desítky následujících let.

Lidé běžně používají pojmenování míst. Často jsou jim tyto názvy tak blízké, že ani nepřemýšlí nad jejich významem a původem. Některé názvy jsou snadno vysvětlitelné, jiné jsou zvláštní, neobvyklé a nás zajímá jejich tajemný původ, který v některých případech nevysvětlí ani rodilí pamětníci.

Tato diplomová práce se zabývá pomístními jmény (anoikonymy) na katastru obce Zliv. Cílem práce je shromáždit co nejvíce pojmenování v katastru daného území, následně tyto názvy charakterizovat, zanést do mapy a poté provést analýzu. Názvy pro tuto práci byly získávány z rozhovorů s pamětníky z obce Zlivi.

Téma diplomové práce jsem si vybrala, protože nezahrnuje jen poznatky z jazykovědy, ale i jiných oborů – historie a geografie. Jen málokdo se při běžném rozhovoru zamyslí nad problematikou pomístních jmen a položí si otázku proč, či za jakým účelem daný název vznikl. Souhrn a výklad pomístních jmen v této práci může sloužit i nadcházejícím generacím, které budou ve Zlivi pobývat, aby si připomněli kousek z historie svého bydliště, okolí. Protože dnes je již velké množství obyvatelů, které pomístní jména nezná nebo je vůbec nepoužívá.

Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část se zabývá charakteristikou pomístních jmen, jejich základním rozdělením, Šmilauerovým třídícím pomístních jmen, základními údaji o katastru obce Zliv, jako je např. zeměpisná poloha, rozloha, členitost, vodstvo, obyvatelstvo atd. Dále se tato část věnuje historii obce a výkladu a dokladu jména města Zliv. Druhá část je zaměřena prakticky. Nejdříve byl zvolen cíl práce a metody výzkumu. Následně jsou pomístní jména abecedně seřazena a je vysvětlen jejich původ. Součástí je i číselný seznam jmen, který odpovídá lokalizaci na mapách, které jsou součástí této práce. V závěru praktické části je umístěna jazyková analýza pomístních jmen.

2 POMÍSTNÍ JMÉNA

Onomastika je jazyková disciplína zabývající se vlastními jmény (onyma, propria). Ta jsou definována jako jazykové jednotky, které v protikladu k apelativům (jménům obecným) pojmenovávají komunikativně individualizované objekty. Hlavní funkcí těchto jmen je tyto objekty individualizovat (tj. ohraničit je jako neopakovatelnou jednotlivinu), diferencovat (tj. odlišit v rámci téhož druhu objektů) a lokalizovat, tj. zařadit do určitých věcných, prostorových, sociálních, kulturních a jiných vztahů.¹

Šrámek uvádí třídění vlastních jmen do tří velkých skupin:

1. **Geonyma** – lze je zachytit na mapách, jsou to všechna toponyma (jména objektů na povrchu Země) a kosmonyma (jména nebeských těles a útvarů na nich).
2. **Bionyma** – jsou jména živých bytostí, která jsou zakotvena ve společenských vztazích, antroponyma (jména osob), pseudoantroponyma (jména mytologických, pohádkových a jiných postav), theonyma (jména bohů) a zoonyma (jména zvířat).
3. **Chrématonyma** – vlastní jména pro objekty, jevy a vztahy vzniklé lidskou činností; zahrnují jména výrobků, institucí, organizací, společenských jevů atd.

Pomístní jména vznikla z potřeby obyvatel orientovat se v území, kde se trvale usadili. A právě těmito pojmenováními se zabývá zvaná toponomastika, tedy nauka o vlastních jménech zeměpisných. Vladimír Šmilauer dělí zeměpisná jména do tří kategorií:

1. Jména dílů světa, oblastí, států, zemí, krajin, krajů, okresů – tzv. **choronyma**.

2. Jména místní - jména lidských sídlišť a jejich částí, obcí, osad, místních částí (samot, mlýnů, mysliven, hájoven, cihelen, hospodářských dvorů, loveckých zámků, turistických chat apod.), význačných staveb (hradů, kostelů, lékáren, hostinců), jednotlivých domů, ulic náměstí, nábřeží, mostů (v městech), sadů atp. – **toponyma**.

¹ Šrámek, Rudolf: Úvod do obecné onomastiky. Brno 1999, s. 11.

3. Jména pomístní.²

Termín pomístní jméno, který používáme dodnes, byl zaveden Hermenegildem Jirečkem již v roce 1860. Podle terminologie se pomístním jménem rozumí „vlastní jméno neživého přírodního objektu a jevu na Zemi a toho člověkem vytvořeného objektu na Zemi, který není určen k obývání a je v krajině pevně fixován.“³

Jak uvádí Libuše Olivová – Nezbedová v článku časopisu Naše řeč, ročník 71 (1988), číslo 2: „Je všeobecně známo, že pomístní jména vznikají z apelativ (obecných jmen) a z onym (propiří = vlastních jmen).

Zpravidla jsou pomístní jména rozčleněna do několika podkategorií:

- **Hydronyma** (vlastní jména vod), tj. jména moří, zálivů, průlivů, jezer, bažin, močálů, rašelinišť, slatinišť, rybníků, vodních nádrží údolních i požárních, studánek, pramenů, řek, potoků, peřejí, vodopádů, průplavů, plavebních kanálů atd.
- **Oronyma** (vlastní jména tvarů vertikální členitosti povrchu zemského i mořského dna), tj. jména orografických celků, pohoří, vrchovin, hornatin, pahorkatin, hřbetů, jednotlivých hor, kopců, skla, úbočních a údolních tvarů, údolí, dolin, brázd, sníženin, průsmyků, sedel, propastí, roklí, nížin, rovin, plošin, tabulí, pánví, atd.
- **Pozemková jména**, tj. vlastní jména seskupení pozemků nebo jednotlivého pozemku, a to obdělávaného pozemku (zemědělský hon, pole, louka, pastvina, zahrada, vinice, chmelnice atd.), lesního pozemku (polesí, lesní oddělení, les, háj, obora atd.), neobdělávané půdy.
- **Hodonyma** (vlastní jména dopravních cest), tj. jména ulic, náměstí, nábřeží, mol, dálnic, silnic, cest, stezek, průhonů, pěšin, tunelů, brodů, mostů, lávek, přívozů, železnic, lanovek atd.
- **Vlastní jména jiných neživých přírodních objektů a jevů a člověkem vytvořených objektů, které nejsou určeny k obývání a jsou v krajině pevně fixovány** – vlastní jména balvanů, kapliček, božích muk, křížků,

² Šmilauer, Vladimír. Úvod do toponomastiky. Praha: SPN, 1966, s. 9-10.

³ Olivová – Nezbedová, L. a kol.: Pomístní jména v Čechách. Praha 1995, s. 15.

hřbitovů, pomníků, mohyl, lomů, dolů, rozhleden, trigonometrických bodů, ukazatelů cest atd.⁴

Vladimír Šmilauer využívá i jiného dělení pomístních jmen, a to na **přírodní** (např. vyvýšeniny, řeky, ostrovy) a na **kulturní**. Sám autor uvádí, že toto dělení je v praxi obtížné a mnohdy i neúčelné. Proto je lépe využít třídění jako pomocné.⁵

Pomístní jména jsou úzce sepjata se objektem, který pojmenovávají. Avšak tyto objekty, které si člověk pojmenoval, mohou během let zaniknout. Příkladem takovéto změny může být vysušení rybníka, vykácení lesa, vybudování nových staveb na místě, kde kdysi bývalo pole, atd. V tomto případě může pojmenování zaniknout spolu s objektem, nebo dále přetrvává a přenesse se na nově vzniklý objekt, který se nachází na stejném místě.⁶

Pomístní jména mohou být **přímá** (primární) a **nepřímá** (sekundární). Přímé pomístní jméno pojmenovává nesídlitní objekt podle nějakého rysu jemu vlastního (např. Červenice jsou pozemky, které dostaly název podle červené barvy půdy). Nepřímé jméno pojmenovává nesídlitní objekt podle objekt jiného (např. pole Za potokem).⁷

Závěrem lze říci, že pomístní jména jsou vázána na určitý objekt v přírodě. Některé názvy se již nepoužívají, jiné přetrvávají dodnes a mnoho dalších pojmenování teprve v průběhu let vznikne. Jedno ale mají tato jména společné, a to vysokou vypovídací hodnotu a svou důležitost pro jazykovědu, historii, geografii, etnografii a další vědní obory.

⁴ Olivová – Nezbedová, L. a kol.: Pomístní jména v Čechách. Praha 1995, s. 15-16.

⁵ ŠMILAUER, Vladimír. Úvod do toponomastiky. Praha: SPN, 1966, s. 10-11.

⁶ Olivová – Nezbedová, L. a kol.: Pomístní jména v Čechách. Praha 1995, s. 20-21.

⁷ Olivová – Nezbedová, L. a kol.: Pomístní jména v Čechách. Praha 1995, s. 27.

2.1 Šmilauerův třídíč pomístních jmen

Pro potřebu rozlišení pomístních jmen vytvořil Vladimír Šmilauer podrobný třídíč.

Pro názornost jsou anoikonyma zachycena do devíti velkých skupin, které jsou dále rozděleny do početných podskupin. Třídění pomístních jmen poprvé Šmilauer zveřejnil ve Zpravodaji Místopisné komise v roce 1960.

1. Obecné vztahy a vlastnosti

- a. Místo
- b. Poloha (Přední vrch)
- c. Vzdálenost (V Americe)
- d. Velikost, rychlost (Dlouhá voda)
- e. Tvar, přímé označení (Špičák)
- f. Barva a podobné vlastnosti (Černá voda)
- g. Hodnocení (Krásná hora)
- h. Starý, nový (Starý potok)

2. Země

2.1 Terénní formy

- a. Vyvýšeniny (Na kopečku)
- b. Skály (Na skalce)
- c. Svahy (Na stráni)
- d. Vhloubené tvary (Na propasti)
- e. Ostrov (Střelecký ostrov)

2.2 Ostatní jména

- a. Půda (Bahnišťata)
- b. Složení půdy (Písčitý vrch)
- c. Kulturní půda (Chudá pole)
- d. Vody (V jezírkách)
- e. Atmosférické jevy (Bouřňák)

3. Rostlinstvo

- a. Části rostlin, druhy dřeva (pařez)
- b. Porosty (U obory)
- c. Rostliny (U jabloňky)

Pěstění rostlin

- d. Soustava hospodaření (úhor)
- e. Kulturní rostliny (V zelnících)
- f. Louky (Nad loukama)
- g. Pastviny (V pastviš'atech)
- h. Zahrady, vinice, chmelnice (Třešňovka)

4. Zvířectvo

4.1 Volně žijící

- a. Savci (V medvědíh dole)
- b. Ptáci (Vrabčínec)
- c. Plazi, obožživelníci, ryby (Na hadích horách)
- d. Ostatní zvířata (Komársko)

4.2 Domáci

- a. Savci (Prase)
- b. Ptáci (Slepice)

5. Poměry majetkové a právní

- a. Královský majetek, církevní majetek, šlechtický a jiný svobodný majetek, městský a obecní majetek (Království, Na klášterním, Panství, Školniště)
- b. Pojmenování podle osob (Ševcův kopec)
- c. Jména čestná i přezdívková (Švamberk)
- d. Poddanské poměry (Selská jáma)
- e. Právní poměry (Na vyplacené)
- f. Zápovědi (Zakázaný)

6. Lidská práce

- a. Nerosty (Lomec, Písník)
- b. Rostliny – dřevo, kulturní rostliny (Na bělidle)
- c. Zvířata volně žijící (U krmelce)
- d. Zvířata domácí (Za ovčínem)
- e. Lidé – vojenství, soudnictví (U katovny)

7. Lidská díla

- a. Správní celky, kraje (Čechy)
- b. Sídliště – obecná jména i jména vlastní (Za vsí, Bojetice)
- c. Stavby – církevní, světské obytné a hospodářské (Za kostelem, Za chalupama)
- d. Jiné světské (Na budkách)
- e. Hranice (Hraniční potok)
- f. Ohrady (Za ohradou)
- g. Cesty (U průhonu)
- h. Hromady (Na haldách)

8. Duchovní život – historie

- a. Pověry a pověsti (Čertova rokle)
- b. Lidové zvyky a zábavy (Na ptáčích)
- c. Náboženství, církev (Boží kámen)
- d. Archeologie (Na hrobech)
- e. Historické události (Bojiště, Krvavý rybník)
- f. Místní události (Zabitý, Soudný les)

9. Ostatní jména

- a. Předslovanská jména (Labe, Ohře)
- b. Německá jména
- c. Jiná cizí jména
- d. Jména nejasná

3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KATASTRU OBCE

Cílem této kapitoly je seznámit se s charakteristikou zkoumané obce Zliv a stručně přiblížit její blízké okolí. K hlubšímu pochopení problematiky vzniku pomístních jmen na zvoleném katastru nám pomohou údaje, jako je zeměpisná poloha a rozloha, terénní členitost, podnebí, vodstvo, flóra, fauna a v neposlední řadě i obyvatelstvo.

3.1 Zeměpisná poloha a rozloha

Zliv je malé městečko nacházející se v jižních Čechách, přesněji v jižní části Českobudějovické pánve. Rozkládá se přibližně 12 kilometrů severozápadně od krajského města České Budějovice a 4 kilometry od Hluboké nad Vltavou. Katastrální výměra města činí 1421 ha. Území se rozkládá na 49° 3' 58" severní šířky a 14° 21' 58" východní délky. Nadmořská výška se pohybuje okolo 390 metrů nad mořem.⁸ Na jihu sousedí s Češnovicemi, jihozápadně s Pašicemi, na západě se nachází Plástovice a Zbudov, severně Mydlovary a Zahájí a na východ od Zlivi se rozkládají Munice.

3.2 Terénní členitost

Okolí Zlivi se nachází v krajině, která je poměrně rovinná a plochá, jedná se o Českobudějovickou pánev. Malá část severovýchodního území města patří do zvlněného okraje Týnské pahorkatiny, kde se vrcholky pohybují kolem 500 metrů nad mořem. Nejvyšším bodem katastrálního území je Varta, která se nachází v nadmořské výšce (414 m. n. m.). Nejnižším bodem na zkoumaném území je silnice směrem na Munice, zde je nadmořská výška (380 m. n. m.).

⁸ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zliv>

3.3 Geologické poměry

Na území Zlivi převládají hlinito-jílovité půdy. Geologicky jsou horniny rozloženy do dvou vrstev. Spodní vrstva je složena z pískovce, jílu a jílovce. Vrchní vrstva je tvořena jíly, písiky, křemelinami a křemelinovými jíly. Obě vrstvy odděluje slepenec, který na mnoha místech vystupuje na povrch. Všechny vrstvy jsou prostoupeny limonitem, proto se ve všech spodních vodách nachází značný obsah železa. Díky velkému zastoupení jílu dochází k vysokému stavu spodních vod, vznikají časté mlhy i značné zamokření pozemků. Existence jílu, jílovců i lignitu a jejich těžba umožnily zřízení továrny na šamotové zboží.⁹

3.4 Podnebí

Klimatické poměry v oblasti Zlivi jsou výrazně nadprůměrné. Průměrná roční teplota se pohybuje okolo 7,5 – 7,6 °C, s největší průměrnou teplotou v měsíci červenci. Díky těmto teplotám náleží zkoumané území k nejteplejším místům v jižních Čechách. Teplotní rozdíly lze porovnat i s nedaleko ležícími Českými Budějovicemi, které vždy vykazují o něco chladnější teploty. Doba slunečního svitu činí průměrně 1610 hodin. Celou oblast Zlivi lze zároveň charakterizovat jako jedno z nejsušších míst regionu. Roční úhrn srážek je menší než 600 mm.¹⁰

3.5 Vodstvo

Vodní plochy zaujímají na zkoumaném území důležitou roli a představují skoro 46 % celkové plochy. Jižní Čechy jsou krajem nesčetných rybníků a rybníkářství zde má staletou tradici. Díky vysokému podílu povrchových vod lze okolí Zlivi zahrnout do krajiny rybníční. Ve sledované lokalitě se nachází celá řada rybníků – Bezdrev, Zlivský rybník, Mydlovarský rybník, Bezdrývka, Dolní Topol a Horní Topol. Celková plocha rybníků zaujímá plochu 582,3 ha.

⁹ V. Vondra: Zliv, minulost a přítomnost města a okolí. Městský národní výbor ve Zlivi 1985, s. 10-11.

¹⁰ D. Kovář, V. Záruba a kol.: Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, s. 6.

Bezdrv je druhým největším rybníkem České republiky a v okrese České Budějovice zaujímá první místo. Jeho zakladatelem byl rybníkář Vilém z Pernštejna, jenž založil i rybníky v okolí Hluboké nad Vltavou a na Pardubicku. Rybník dostal název dle krajiny, ve které se nachází. Jedná se o prostor bez travnatého porostu a bez lesa, tedy bez dřeva. Bezdrv je napájen Soudným potokem, ten je přítokem Vltavy. Podél rybníka jsou mnohé rekreační objekty a rybník je využíván nejen pro chov ryb, ale je známý jako středisko využívané k vodním sportům (jachting a windsurfing).

Bezdrv a Zlivský rybník předělují správní území obce od jihu na severozápad. Na východě nalezneme menší vodní plochy, zejména rybníky Malý Knapr, Velký Knapr a Pacák.¹¹

3.6 Flóra

Zdejší rybníky jsou rájem vodních rostlin. Kvetou zde žluté stulíky, bělostné lekníny a břehy obklopují rákosiny. V menší míře jsou ve sledovaném území zastoupeny lesní půdy a trvalé travní porosty. Zahrady a ovocné sady se zde nachází jen v malém množství.

Na katastrálním území se nachází přírodní rezervace Mokřiny u Vomáček. Jedná se o historicky rozsáhlé území s cennými loukami a rákosinami s výskytem vzácných a ohrožených druhů, zejména hrachoru bahenního a violky slatinné.¹² Celé území je tvořeno několika společenstvy. 20 % rezervace zaujímá společenstvo střídavě vlhkých luk. V tomto společenství můžeme nalézt již zmiňovaný hrachor bahenní, ale i žluťochu lesklou a chrpu luční. Další společenství tvoří suchozemské rákosiny, ty zaujímají přibližně 30 % území, přičemž většinu tvoří rákos obecný. Další 12 % území zaujímá vegetace vysokých ostřic. Tento porost tvoří převážně ostřice štíhlá a poměrně hojně se zde vyskytuje i kosatec žlutý.¹³

Dříve celou Zliv lemovaly záhony s vysázenými růžemi, proto se městu za dob totalitního režimu říkalo „Město růží“.

¹¹ http://www.zliv.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=19327&id_dokumenty=2697

¹² <http://mokrinyuvomacku.webzdarma.cz/>

¹³ http://cs.wikipedia.org/wiki/Mok%C5%99iny_u_Vom%C3%A1%C4%8Dk%C5%AF#Flora

Další přídomek, který Zliv dostala a pod kterým je v okolí známá, je „Mrkvanov“. Obyvatelé jsou známí jako „Mrkvané“ či „Mrkvani“. Podle starých historek se Zlivi říkalo Mrkvanov ze tří důvodů. Zaprvé chudí občané dostali od obce záhon a pěstovali mrkev, protože byla nejlevnější. Druhou možností je, že vozka koupil v Budějovicích místo semen trávy mrkev. A ta byla následně zaseta v okolí kostela. Třetí historika vypráví, že ve Zlivi bylo tradicí, že každá nevěsta dostala jako svatební dar záhon mrkve.

Mezi polní plodiny pěstované ve zdejších kraji patří převážně pšenice, kukuřice a řepka. V menší míře brambory, těm se však v tomto kraji příliš nedaří, jelikož půda je příliš jílovitá.

3.7 Fauna

K půdě vždy patřil i chov dobytka, převážně hovězího a prasat. Větší statkáři vlastnili i koně, které využívali při práci na poli. V roce 1950 bylo ve Zlivi založeno JZD a v následujících dvou letech zde byl vybudován kravín a nová drůbežárna, která se nacházela na Vartě.¹⁴

Význam měl i chov ryb. Bezdrev pochází již z druhé poloviny 15. století. Dnes se ve Zlivi nachází místní organizace Českého rybářského svazu, která zde působí od roku 1948 a v době svého založení čítala 12 členů. V místních vodách můžeme nalézt kapry, štiky, okouny, candáty atd.¹⁵

Nachází se zde i Myslivecké sdružení Jezevec. V důsledku zhoršení ekologických podmínek v posledních letech z místních lesů ubývá drobné zvěře. Stále hojně se zde objevuje liška, srna a prase obecné. Myslivci ročně uloví několik kun a ojediněle lze narazit na jezevce, hranostaje či tchoře. Z dravců lze spatřit káně, jestřába, kormorána a na březích Bezdrevu hnízdí náš největší dravec, orel mořský.¹⁶

Na březích Soudného potoka a při krajích Bezdrevu jsou pravidelně nacházeny stopy vydry říční.

V přírodní rezervaci Vomáčka se vyskytují silně ohrožené druhy obojživelníků, jedná se o skokana zeleného a rosničku zelenou. V blízkém okolí

¹⁴ V. Vondra: Zliv, minulost a přítomnost města a okolí. Městský národní výbor ve Zlivi 1985, s. 34.

¹⁵ <http://www.mocrszliv.estranky.cz/clanky/z-historie-mo/>

¹⁶ D. Kovář, V. Záruba a kol.: Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, s. 156.

vodních toků lze narazit na užovku obojkovou. Lze zde také potkat oba dva druhy rejsek – rejsek vodní a rejsek černý. Lokalita je hnízdištěm mnohých druhů vodních a mokřadních ptáků, např. kvakoš noční, volavka stříbrná a kolpík bílý. Rezervace se vyznačuje pestrým složením vážek, nachází se zde až 24 druhů a místní rákosiny jsou domovem pro 153 druhů brouků. Na území se vyskytuje mūra rákosnice ostřicová, která je známá pouze ze dvou míst v České republice.¹⁷

3.8 Obyvatelstvo

Okolí Zlivi bylo pravděpodobně osídleno v pozdní době kamenné. Jižní Čechy však zůstávaly dlouho bez osídlení, protože zde není kvalitní půda a zemědělcům zde nepřejí ani klimatické podmínky. Nálezem z toho období je kamenná sekera z šedo zelené břidlice.

Osídlení z mladší doby bronzové můžeme již bezpečně doložit. Ve Zlivi došlo k hromadnému nálezu bronzových předmětů (sekerka, oštěp, jehlice, zlomky srpů a bronzoviny).¹⁸ Tento fakt dokládá nález z počátku 20. století, kdy byl objeven bronzový kruh na břehu Bezdrevu.

Z mladší doby železné je doložena existence keltského obyvatelstva. Keltové se usadili na návrší, které je známo pod názvem Varta. Toto návrší má strategicky výhodnou polohu a s největší pravděpodobností bylo osídleno až do doby římské. Zmíněné pravěké sídliště bylo částečně prozkoumáno v 80. letech minulého století.¹⁹

Nejstarší Slované přichází na naše území v 6. století, ale dnes známé slovanské osady jsou datovány až na přelom 7. a 8. století. Můžeme předpokládat, že v 11. století se zde nacházelo sídliště, protože v roce 1974 zde byl objeven mimořádný nález. Nalezlo se zde 200 až 300 ks stříbrných denárů knížete Oldřicha. V místě nálezu byla i keramika z 11. a 12. století.²⁰

Představu o velikosti vesnice poskytuje urbář hlubockého panství z roku 1490. Uvádí, že ve Zlivi bylo 16 hospodářů. V roce 1592 jich podle soupisu bylo již 23. Situace po třicetileté válce je zřejmá z berní ruly k roku 1654. Tehdy ve Zlivi

¹⁷ http://cs.wikipedia.org/wiki/Mok%C5%99iny_u_Vom%C3%A1%C4%8Dk%C5%AF#Hydrologie

¹⁸ <http://www.krasnecsko.cz/lokality/4695-zliv-mesto.html?strana=1>

¹⁹ Kol. autorů: Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, s. 15.

²⁰ Kol. autorů: Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, s. 23-24.

bylo jen deset usedlých gruntů a deset gruntů pustých. Počtu dvaceti tří hospodářství bylo dosaženo až kolem roku 1685.

Stav počtu obyvatelstva k 1. 1. 2015 je 3 540 obyvatel.²¹ V posledních letech ve Zlivi vznikly nové stavební parcely a byly zde postaveny nové byty. Nejen díky dobrému spojení s Českými Budějovicemi, Hlubokou nad Vltavou a městy na trase České Budějovice – Plzeň je Zliv dobrou lokalitou pro život. Firmy Prym Consumer, Avízo a Schiedel poskytují místním obyvatelům pracovní místa a v nejbližším období plánují svou výrobu rozšířit. Zliv je město s veškerou občanskou vybaveností. Nachází se zde několik prodejen potravin, základní škola, mateřská škola, dvě zdravotní střediska, lékárna, knihovna, dvě tělocvičny, tenisové kurty a fotbalová hřiště, kulturní dům, pečovatelský dům, požární zbrojnice, čerpací stanice Oktan a několik restauračních zařízení.

Vývoj počtu obyvatelstva od roku 1850 do roku 2015 je uveden v následující tabulce.

Tabulka: Vývoj počtu obyvatelstva²²

ROK	POČET OBYVATEL	ROK	POČET OBYVATEL
1850	540	1950	1368
1869	317	1967	2362
1880	454	1969	2744
1890	614	1975	3260
1900	1024	1980	3547
1910	1280	1991	3751
1921	1370	2015	3540

²¹ Údaj poskytl Ministerstvo vnitra České republiky.

²² Kol. autorů: Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, s. 64-79.

4 HISTORIE OBCE

Vzhledem k bažinatosti a močálům bylo zdejší území dříve pokládáno za neosídlené či osídlené jen velmi zřídka. Prokazatelně nejstarší osídlení spadá do mladší doby bronzové. V lokalitě směrem na Zahájí byl objeven hromadný nález bronzových předmětů. Doklady o osídlení ze starší doby bronzové nám poskytuje nález bronzové kruhu z blízkosti bezdrevských břehů.

Ze zlivských území je doložena i existence keltského obyvatelstva – nejbližší oppidum se nacházelo v Třisově poblíž Českého Krumlova. Z archeologických výzkumů je doloženo, že území bylo osídleno i v době římské a Germány.

Během prvního století byla Zliv osídlena slovanským obyvatelstvem. Osídlení Zlivi v 11. století je doloženo tzv. zlivským pokladem. Jedná se o stříbrné denáry knížete Oldřicha. Nyní je sbírka uložena v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Nejstarší písemná zmínka o Zlivi pochází z roku 1338. Ze zachovaných protokolů z inkvizičního procesu se dozvídáme, že mezi podezřelými byl rychtář a jeho žena z místa, které se v latině označovalo jako Slyuen. V tomto tvaru se název Zlivi zapisoval i v pozdějších středověkých textech.²³

Další zmínka o Zlivi pochází z popravčí knihy pánů z Rožmberku. Zde se při mučení přiznává člen loupežnické skupiny Přibík ze Žabovřesk, že spolu s dalšími odcizil koně jistému Václavovi ze Zlivi.

Zliv byla poddanskou vesnicí a příslušela k hlubockému panství. Hlubocké panství často střídalo své držitele. Mezi nejvýznamnější z nich patřili: Rožmberkové, Lobkovicové a Pernštejnští. Právě Pernštejnští byli dobří hospodáři a patřili k významným budovatelům rybníků. Okolo roku 1490 vznikl hlubocký urbář, ze kterého se dozvídáme jména hospodářů v jednotlivých vesnicích na panství.²⁴

Na počátku 16. století následně přechází hlubocké panství na Ondřeje Ungnáda ze Suneku, ten uděloval řadu privilegií, zřizoval pivovary a založil dvůr Vondrov. Po Ondřejovi se ujímá vlády nad Hlubokou jeho syn Adam z Hradce. Za

²³ Kol. autorů. Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, str. 28.

²⁴ Kol. autorů. Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, str. 29.

vlády Vladislava Jagellonského dostali sedláci z Blat práva na svobodné užívání pastvin a luk na Blatech. Ve druhé polovině 16. století došlo ke sporu právě mezi sedláky a majitelem hlubockého panství, Adamem z Hradce. Jedním z popravených z roku 1581 byl údajně i Jakub Kubata. Lidová tradice říká: „Kubata dal hlavu za Blata.“ Na jeho paměť byl roku 1904 postaven na místě údajné popravy Kubatův pomník.²⁵

Během třicetileté války místní obyvatelstvo velmi trpělo. Sedláci byli okrádáni, zabíjeni a ženy znásilňovány. Císařské vojsko okolní vesnice téměř celé zničilo. Roku 1648 došlo k šarvátce mezi Švédy a Habsburky na hrázi Bezdrevu poblíž Zlivi.²⁶

Roku 1661 kupují hlubocké panství a spolu s ním i ves Zliv Schwarzenbergové. Ti následujícího roku nechali sepsat podrobný soupis poddaných, v němž byli uvedeni sedláci, chalupníci, zahradníci i sirotci. Na počátku 18. století vlastní hlubocké panství Adam František Schwarzenberg, za něho byl sepsán soupis poddaných na panství. Zliv tehdy byla sídlem rychty, která zahrnovala vsi: Mydlovary, Zahájí, Zliv a Munice.²⁷

Druhá polovina 19. století je ve znamení rozvoje Zlivi. Hodně k tomu pomohla stavba železniční trati České Budějovice - Plzeň, i když ke zřízení zastávky ve Zlivi došlo až v roce 1883 u silnice ze Zlivi do Pištěna. Roku 1886 byla uvedena do provozu továrna na šamotové zboží a o čtyři roky později byla otevřena obecná škola. Roku 1893 byla ve Zlivi zřízena pošta a telegrafní úřad.

Od 20. století ve Zlivi stoupal počet obyvatelstva, hlavním důvodem byly pracovní příležitosti ve zlivské šamotové továrně. Po vzniku samostatného Československa byly prapory v českých barvách na všech domech v obci. V roce 1922 byl ve Zlivi zřízen obecní hřbitov, protože doposud byli všichni mrtví pohřbíváni v nedalekém Pištěně. Téhož roku vznikla i četnická stanice. Policie zde působila do roku 2012, kdy byla zrušena a přemístěna do Hluboké nad Vltavou. Ovšem občané Zlivi usilují o znovuzavedení policejní stanice ve městě.

Během hospodářské krize byli propuštěni všichni zaměstnanci místní šamotové továrny a výroba se zastavila na celých pět let. Během druhé světové

²⁵ František Krejča. Zbudovský rychtář Jakub Kubata. Občanské sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech 2009, str. 4.

²⁶ V. Vondra: Zliv, minulost a přítomnost města a okolí. Městský národní výbor ve Zlivi 1985, s. 15.

²⁷ Kol. autorů. Zliv kdysi a dnes. Zliv 2010, str. 39.

války se nevedly žádné kronikářské zápisy. Pouze jsou známa jména těch, kteří byli odvezeni do koncentračních táborů.

Roku 1960 byla obec povýšena na město III. kategorie. V šedesátých letech rychle vzrostl počet obyvatel Zlivi, a to z důvodu zřízení chemické úpravní MAPE.

V roce 1970 byl zřízen místní letní biograf. V minulém století do letního kina jezdili návštěvníci ze širokého okolí a jeho kapacita byla plně využita. To se ovšem za posledních deset let změnilo a před pěti lety (roku 2011) bylo letní kino zavřeno a následně zrušeno. Na jeho místě byly postaveny nové tenisové kurty.

Po Sametové revoluci byl starostou zvolen Ing. Jiří Štabrňák z Občanské demokratické strany. Tento muž vydržel v čele města dodnes, kromě minulého funkčního období.

V minulém roce byla vybudována stezka na „Králičák“. Nejprve byla zprůchodněna celá trasa a vytvořena bezpečná pěší cesta. V následujících etapách bude stezka upravena a v plánu města je vytvořit galerii řezbářských děl. V okolí stezky žijí i různé druhy živočichů, byl zde spatřen ledňáček, vydra a podle ornitologů na tomto místě žije i orel mořský.

V roce 2016 bylo zrealizováno několik dlouhodobě připravovaných projektů. Jedním z těchto projektů byla rekonstrukce rekreačního střediska Mydlák. Již je vystavěn nový plnohodnotný objekt recepce. Do začátku letní sezóny by měl být kompletně opraven celý areál. Dalším plánem, který město má, je vybudovat cyklostezku na Vondrov. Pokud se vše podaří, povede cyklostezka ze Zlivi přes Hlubokou nad Vltavou až do Českých Budějovic.

5 VÝKLAD A DOKLAD JMÉNA ZLIV

Tato kapitola se zabývá původem názvu obce Zliv a jeho vývojem během několika staletí. Avšak původ názvu města není zcela vyjasněn. Podle Antonína Profouse vznikl název přisvojovací příponou z osobního jména Zliv, tj. osídlení Zlivovo. Snad ze slovesa "zlíti se", které mělo význam "svářeti se, hněvati se". Odlišný výklad názvu podal archivář František Teplý. Ten vyložil název města takto: "usedlíci uměle vedeným potokem slili vodu z močálu". Než se ustálil název Zliv, tak se grafická podoba jména během staletí několikrát změnila.

Nejstarší bezpečná písemná zmínka o Zlivi je až z roku 1409. V popravčí knize pánů z Rožmberka je na straně 56 zápis Pravenie Přibíkovo ze Žabovřesk na mukách, kdy se Přibík 18. 3. přiznal: ... It. ukradli jsme Václavovi ze Zlivě dva koně ...²⁸

Doklady jména jsou následovné:

1409 – Zlivě

1471 - ves Zlivi

1562 - Zlyw

1601 - Zliw

1720 - Sliby

1789 - Zliw, Zliwie

1848 - Zliv²⁹

²⁸ V. Vondra: Zliv, minulost a přítomnost města a okolí. Městský národní výbor ve Zlivi 1985, s. 13.

²⁹ Profous, A.: Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV., Praha: Československá akademie věd 1957.

6 CÍL PRÁCE A METODY VÝZKUMU

6.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je shromáždění co největšího množství pomístních jmen na území katastru obce Zliv. Následně doložit výklad jejich názvu, lokalizovat je na mapě a zařadit podle Šmilauerova třídíče pomístních jmen. V neposlední řadě zařadit toponyma do jazykových rovin.

6.2 Postup a metody výzkumu

Pomístní jména byla získávána několika způsoby. Prvním z nich byl sběr jmen z katastrálních map, kronik a archivních dokumentů. Druhým způsobem byla metoda rozhovoru s místními informátory, tedy obyvateli, kteří žijí ve Zlivi a mají k městu a okolí určitý vztah. Informátoři byli záměrně zvoleni tak, aby zahrnovali pokud možno různé věkové kategorie a různá povolání. Každý z informátorů strávil ve Zlivi celý svůj život či jeho větší část. U každého z respondentů bylo pečlivě zaznamenáno jméno, datum narození a nejdéle vykonávané povolání.

Následně bylo zapotřebí sebraný materiál porovnat, roztřídit a abecedně seřadit. Z rozhovorů s pamětníky byl ke každému pomístnímu jménu sepsán krátký výklad původu názvu.

Poté byla všechna pomístní jména očíslována a zanesena do katastrálních map, pro jejich snadnější a rychlejší lokalizaci.

V samotném závěru výzkumu se práce zabývá jazykovou analýzou pomístních jmen. Ta spočívá v rozřazení názvů do jazykových rovin, konkrétně: lexikálně – sémantické hledisko, hláskoslovné hledisko, tvaroslovné hledisko a hledisko slovotvorné.

7 ABECEDNÍ SEZNAM POMÍSTNÍCH JMEN A VÝKLAD JEJICH PŮVODU

Tato kapitola obsahuje všechna shromážděná pomístní jména, která se vyskytují na katastrálním území obce Zliv. Hesla jsou řazena abecedně podle počátečního písmene. Názvy, které mají na začátku předložku, jsou řazeny podle počátečního písmene následujícího slova (např. název U Křížku je uváděno pod písmenem K). Víceslovné názvy jsou vždy uvedeny pod obojím písmenem, a to následujícím způsobem. Výklad je uveden pod prvním slovem ve spojení a u druhého slova je uveden odkaz na první slovo v názvu (např. heslo Bártíků lesík je uvedeno pod písmenem B, pod písmenem L je uveden odkaz: Bártíků lesík – viz B).

Za každým heslem je nejprve uveden výklad jeho původu (pokud je znám). Dále je uveden kód informátora, který dané pomístní jméno uvedl (číslo 1-5, viz následující tabulka). A v neposlední řadě je toponymum lokalizováno na mapě.

Všechna hesla jsou uvedena tak, jak se opravdu v běžné komunikaci vyskytují. Pokud by informátoři uvedli spisovný i nespisovný tvar, název by byl uveden v obou dvou tvarech.

Jména, data narození a povolání informátorů jsou doložena v následující tabulce.

7.1 Tabulka informátorů

1	Stanislav Uchytíl	*1993	Řidič a doručovatel České pošty
2	Miroslav Dolejší	*1939	Mistr zámečnické dílny, nyní v důchodu
3	Karel Dolejší	*1935 †2015	Ekonom
4	Milena Klepalová	*1967	Koordinátor výroby
5	Jiřina Maršánová	* 1940	Pracovnice JZD, nyní v důchodu

A

1. **Avízo** – Komplex budov směrem k Mydlovarskému rybníku, který je nyní opuštěný. Podnik se musel přesunout do větších prostorů. Ve firmě se vyráběly obálky, díky tomu vznikl i tento název, protože avízo znamená „*návěští, oznámení, upozornění, zpráva*“³⁰
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

B

2. **U Babků** – Hospoda, která se nacházela na staré návsi. Majitelem podniku byl pan Babka, podle něj vznikl název dnes již obytného domu.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 6
3. **Bártíků lesík** – Lesík leží severovýchodně za návrším Varta. Název nese po zlivském sedlákovi Bártovi, kterému les patřil. Na tomto místě je hojný výskyt borůvčí. Již během první republiky sem chodily děti sbírat borůvky.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 6
4. **Bašta** – Bývalé obydlí baštýře, které se nachází při hrázi Zlivského rybníka, poblíž přírodní rezervace Vomáčka.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 2
5. **Bejzbolák** – Původně staré fotbalové hřiště, které bylo v nedávné době přestavěno na hřiště baseballové. Na tomto hřišti trénoval a hrával zápasy baseballový tým Tygři Zliv. Město Zliv mělo tu čest na baseballovém hřišti uvítat ME

³⁰ <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=av%C3%ADzo>

Basseballu. V současnosti hřiště chátrá. Název pomístního jména vznikl počestvím anglického názvu pro tento kolektivní sport.

Informátoři: 1, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

6. **U Benzínky** – Prostor za benzinovou pumpou, který se nachází směrem k rybníku Bezdrevu. Název vznikl procesem univerbizace, souslovný název byl nahrazen názvem jednoslovným.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

7. **Bezdrev** – Rybník, zakladatelem byl rybníkář Vilém z Pernštejna, jenž založil i rybníky v okolí Hluboké nad Vltavou a na Pardubicku. Rybník dostal název dle krajiny, ve které se nachází. Jedná se o prostor bez travnatého porostu a bez lesa, tedy bez dřeva. Název byl dříve v ženském rodě a nazýval se ta Bezdrev.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 2, 6, 7, 8, 9,

Bezdrevský potok / Zlivský potok / Soudný potok – viz S (Soudný potok)

8. **Bezdrývka** – Menší rybník sousedící s Bezdrevem. Od Bezdrevu je předělen pouze vlakovými kolejemi. Název vznikl jako zdrobnělina.

Informátoři: 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

9. **Blata** – Krajina podél Soudného potoka. Jedná se o podmáčené louky, které se dříve využívaly jako pastviny. O Blatech napsal svůj román Mlhy na Blatech Karel

Klostermann. Ten během svého života několikrát ve Zlivi pobýval. Blata jsou „močálovité, bahnité krajiny; močály a jména některých obcí a močálovitých krajů v jižních Čechách“³¹

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 2

10. **Pod Bojskem** – Část louky, na kterou postupně navazuje lesní prostor. Žádný z informátorů nedokázal doložit původ názvu tohoto pomístního jména. Je možné, že v dávné historii se zde bojovalo v nějaké bitvě a název vznikl tímto způsobem. Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 6

Č

11. **Černý potok** – Tento potůček pramení v Blatech a vlévá se do Zlivského rybníka. Svůj název dostal podle kalné vody, který jím protéká. Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
12. **Češnovický cíp** – Jedná se o vodní plochu, která se započítává do celkové plochy rybníka Bezdrevu. Avšak formálně jsou obě plochy odděleny hrází. Název je odvozen od nedaleké vsi, která nese jméno Češnovice. Slovník spisovného jazyka českého uvádí, že cíp je „výběžek pozemku, krajiny ap. tvořící roh, špičku.“³²
Informátoři: 2, 3
Katastrální mapa č.: 3, 4, 7, 8

31

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=blata&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=n>

32

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=c%C3%ADp&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

D

13. **Dolní náměstí** – Náměstí v dolní části města. Rozkládá se vedle místního kostela sv. Václava. Každé září se zde koná na počest našeho nejznámějšího světce tzv. svatováclavská pouť. Místní obyvatelé, ale tento prostor za náměstí nepovažují.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
14. **Pod Dráhou** – Louka oddělující Soudný potok a vlakové koleje, které spojují hlavní trasu mezi Českými Budějovicemi a Plzní. Tento název dostalo místo podle své polohy, která se nachází bezprostředně hned pod železniční tratí.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
15. **U Dráhy** – Jedná se o úzký prostor půdy, který vede od Bezdrevu k železniční trati. Název je odvozen podle kolejí, které se zde nachází.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
16. **Dražka** – Koleje vedoucí od Havírny po Šamotku. Dříve se po těchto kolejích převážela hlína, dnes jsou koleje zničené a převážná většina pražců byla z původního místa vytrhána a odcizena. Název vznikl jako zdobnělina ke slovu dráha.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 5
17. **Za Důchodákem** – Komplex asi deseti zahrádek, které se nacházejí za místním domovem důchodců. Toto pomístní jméno dostalo svůj název podle své polohy.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

18. **U Dunga** – Prostor za domem, kde se scházejí místní opilci a výtržníci. Dříve zde bývala vyhlášená cukrárna, později byl prostor přestaven na zverimex. Následně byly prostory několik let nevyužity a začaly postupem času chátrat. Posledních šest let zde provozuje večerku pan Dung. Název prostoru vznikl právě podle jeho jména, a přestože je tento název poměrně mladý, tak ho znají snad všichni obyvatelé Zlivi.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

F

19. **U Fajtlů lomu** – Prostor bývalé pískárny. Zde se těžil písek až do roku 1974, poté byl provoz ukončen a pískárna osiřela. Lom nese název po svém původním majiteli, panu Fajtlovi ze Zlivi.

Informátoři: 2, 3, 5

Katastrální mapa č.: 6

H

20. **U Havírny** – Za Křížkem se nachází území, kde se těžila hlína pro místní šamotovou továrnu. Hlínu dobývali ručně havíři, podle kterých vznikl i tento název. Po roce 1989 se výroba šamotových výrobků začala postupně omezovat, až byl důl úplně zavřen.

Informátoři: 2, 3, 5

Katastrální mapa č.: 5

21. **U Havlů** – Hostinec v dolní části obce. Pojmenování vzniklo podle původního majitele, pana Havla. Dnes se tomu hostinci říká spíše U Mářiny.

Informátoři: 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

22. **Na Hobzinách** – Bývalá oblast luk, která se nacházela východně od Zlivi. Nyní je zde postaveno asi třicet nových rodinných domů. Název tohoto pomístního jména je odvozen z německého slova Hofwiese, což znamená louky, které náleží k panskému dvoru.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
23. **Hojdy** – Lesy a vřesoviště za Zlíví směrem na ves Zahájí. Název je odvozen z německého slova Heide, což v překladu znamená vřesoviště. Přičemž vřes je keřík s jehlicovitými lístky a s fialovými, pozdě v létě se rozvíjejícími kvítky.³³
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 5
24. **Za Hokejbalákem** – Jedná se o prostor vykáceného lesa za místním hokejbalovým hřištěm. První mužstvo mužů je pravidelným účastníkem II. České národní hokejbalové ligy, 3. Nejvyšší hokejbalové soutěže v České republice a nejvyšší soutěže na úrovni kraje.³⁴ Název vznikl podle kolektivního sportu hokejbal.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
- Horní Topol a Dolní Topol** – viz Š (Šušňarka)
25. **Horný / Zlivský rybník** – Rybník, který kdysi býval součástí Bezdrevu. Ale později byl oddělen pozemní komunikací. Protože se nachází nad Bezdrevem, nese název Horný.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2

³³

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=v%C5%99es&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

³⁴ http://hbc.zliv.net/?page_id=15

26. **Hořejší kolmice** – Část lesa navazující na pískárny. Jedná se o nejzápadnější místo na katastru obce.
Informátoři: 3, 5
Katastrální mapa č.: 6
27. **Hotel / Racek** – Dříve vyhlášený hotel, kde se konaly zábavy a plesy. Název odvozen podle racka, který je ve znaku města a je jakýmsi symbolem Zlivi. Hotel byl na počátku devadesátých let zdevastován a dlouhých dvacet let se s ním nic nedělo. V minulém roce byla budova zbourána a na jejím místě vznikl komplex nových obytných domů.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
28. **Pod Hrází** – Rozcestí směrem na ves Zahájí. Nachází se v blízkosti čtyř menších rybníků. Proto se tomuto místu říká Pod Hrází. Hráz je umělá stavba napříč údolím sloužící k zadržení vody.³⁵
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 5
29. **Za Hrází** – Oblast luk, které se nachází za hrází Zlivského rybníka. Postupně na ní na ni navazují Křese.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
30. **Hřbitov** – Hřbitov se nachází v severní části obce. Byl založen roku 1922, do té doby byli místní nebožtíci pohřbíváni v nedalekém Pištíně.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

³⁵

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=hr%C3%A1z&sti=EMPTY&where=hesla&hsustr=no>

Katastrální mapa č.: 6

31. **U Hřbitova** – Zalesněný kopec, který se nachází v bezprostřední blízkosti místního hřbitova.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

J

Koňská jáma – viz K (Koňská jáma)

32. **U Jána** – Okolí starého mostu, který vede přes Soudný potok. Název vznikl podle staré barokní sochy sv. Jana Nepomuckého, která se na mostě nachází. Tato socha pochází z roku 1724.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2

K

33. **Kaple sv. Václava / Kostel** – Kaple nacházející se na Dolním Náměstí a nese svůj název podle světce sv. Václava. Byla postavena v novogotickém stylu.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

34. **Kapučino / Oříškárna** – Před pár lety postavený komplex obytných budov. Název je odvozen podle barvy fasády.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

Letní kino / Letňák – viz L (Letňák)

35. **U Klenků** – Bývalé restaurační zařízení, které se nachází poblíž Schiedelu. Traduje se, že během svého pobytu ve Zlivi do ní s oblibou docházel i slavný spisovatel Karel

Klostermann. Název nese podle původního majitele pana Klenky.

Informátoři: 2, 3, 5

Katastrální mapa č.: 2

Malý Knapr – viz M (Malý Knapr)

Velký Knapr – viz V (Velký Knapr)

36. **U Koblížkárny** – Prostor s posezením, které je u místní pekárny. Pekárna se nachází poblíž vlakového nádraží. Název je odvozen od sladkého pečiva, koblih, pro které se místní mohou zastavit v kteroukoliv hodinu.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 2

37. **V Koloniích** – Zahrádkářská a chatová kolonie za severním okrajem obce. V posledních letech majitelé přestávají chaty udržovat a ty začínají postupem času více a více chátrat.

Informátoři: 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

38. **Kolmise** – Prostor lesů, které kolmě navazující na Hojdy. Název vznikl zkomolením slova kolmice.

Informátoři: 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 5

39. **Koňská jáma** – Místo starého mostu před Soudný potok. Dříve se zde v hluboké tůni plavili koně, odtud vznik i tento název. Dnes je jáma zaplněná vodou jen zřídka, místo vody je plná odpadků.

Informátoři: 2, 3, 5

Katastrální mapa č.: 2

40. **Na Kopečkách** – Část lesa za domovem důchodců. Jsou zde menší kopečky, kam si chodí hrát a stavět lesní obydlí malé děti se školkou. Název vznikl jako zdrobnělina ke slovu kopec.
Informátoři: 1, 3, 4
Katastrální mapa č.: 6

Kostel / Kaple sv. Václava – viz K (Kaple sv. Václava)

41. **U Kostela** – Prostranství v okolí kostela. Nachází se zde několik dřevěných laviček, které slouží k odpočinku.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

42. **Kovovka** – Objekt firmy Prym Consumer, kterému místní obyvatelé neřeknou jinak než Kovovka. Jedná se o německou firmu, která se zabývá výrobou galanterie. Název vznikl podle drobných kovových jehel a patentů, které se ve firmě vyrábí.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

43. **Králičák / Králičí vrch / Králičí vršek** – Ostrov uprostřed Bezdrevu, který byl později propojen pozemní komunikací. Nyní se jedná o velký poloostrov, kdy kdysi bydlel místní baštýř. Název vznikl zřejmě z toho, že zde žilo hodně zvíře, obzvláště divokých králíků. Dnes je tu vybudován a nově opraven rekreační objekt s kavárnou, moderním ubytovacím zařízením a sportovním vyžitím.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

Starý kravín – viz S (Starý kravín)

44. **V Kravinách** – Louky za Zliví nacházející se směrem na ves Zalužice. Dříve zde byl kravín a na loukách se pásly krávy. Dnes je však z kravína ohořelá rozpadlina, která čím dál více chátrá.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 3
45. **Křese** – Oblast luk, která se rozprostírá za Zlivským rybníkem a Bezdrevem. Informátoři se nemohou shodnout na původu názvu. Jedni tento název vykládají na základě křížku, který se nachází na začátku louky. Domnívají se, že název má něco společného s křesťanstvím. Druzí se přiklánějí spíše k tomu, že název vznikl odvozením od slova křesat. Křesání je rychlý způsob rozdělování ohně a tato louka byla v historii několikrát vypálena.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
46. **U Křížku** – Poblíž dolu Václavu se nachází území zvané Křížek. Jedná se o oblast čtyř rybníků, které jsou využívány pro chov ryb. Podél celé oblasti jsou vystavěny lavičky a nachází se zde nově postavená rybářská chata. Název je odvozen od kamenného křížku stojícím mezi prvním a druhým rybníkem.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 5
47. **Kuklovina / Kuklova vila** – Vila se nachází směrem k místní části Varta. Do roku 1997 zde působila místní ZUŠ, poté město v restituci vrátilo objekt původnímu majiteli.³⁶
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

³⁶ <http://zsliv.eu/images/soubory/DokumentyZUS/SVPZUSZliv.pdf>

L

48. **Letňák / Letní kino** – Prostor, kde se ještě před pár lety nacházelo letní kino vyhlášené v širokém okolí. Dnes je zde postaven moderní sportovní areál, který využívají především volejbaloví hráči Zliv.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

Bártíků lesík – viz B (Bártíků lesík)

49. **V Liškách** – Okolí hráze Zlivského rybníka. V hojně míře zde rostly lísky. Na první pohled by se mohlo zdát, že název má cosi společného s liškami, ale tohoto pomístní jméno vzniklo zkomolením pojmenování V Lískách.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2

U Fajtlů lomu – viz F (U Fajtlů lomu)

M

50. **Mákův most** – Most přes Soudný potok. Při pohledu vlevo se nachází Bezdrev a napravo od mostu je Horný rybník. Název vznikl podle máku, který roste podél blízkých železničních kolejí.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 2

51. **Malá Třešňovka** – Sad asi dvaceti třešní. Nachází se těsně pod Kuklovou vilou. Na Vartě je ještě jedno místo, které je větší, a na kterém rostou třešně. Proto má toto pomístní jméno v názvu malá.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

52. **Malý Knapr** – Rybník na severozápadě katastrálního území, sousedí s Velkým Knaprem. Nedaleko tohoto rybníku se nachází návrší Překážka. Přívlastek malý dostal podle své velikosti se srovnání s Velkým Knaprem.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
53. **Malý Mydlák** – Menší rybníček oddělený prašnou cestou od Mydlovarského rybníka.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 5
54. **Městský park** – Udržovaný park, s květinovými záhony a s lavičkami, se rozkládá severně od Městského úřadu až po prostory bývalého letního kina. Nachází se zde i několik kaštanovníků.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
- Mákův most** – viz M (Mákův most)
55. **Mydlák / Mydlovarský rybník** – Název rybníka je odvozen od sousední vsi Mydlovary. Název Mydlovary vznikl podle častého vaření mýdla. Mydlák je rekreační oblast, která je každé léto hojně navštěvovaná rekreanty. Uvnitř areálu se nachází restaurační zařízení a nově zrekonstruované sociální zázemí.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1, 2, 5
- Dolní náměstí** – viz D (Dolní náměstí)

N

56. **Nohavička** – Bývalý rybník poblíž hráze Mydlovarského rybníka. Dnes je tento prostor zavezený zemí. Název je odvozený od úzkého tvaru, který svým tvarem připomínal nohavičku.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 1
57. **Na Nezplihlých** – Pole, které je obklopeno rybníky. Díky dostatku vláhy bylo toto pole velice úrodné. Klasy obilí zde byly vždy velmi vysoké. Proto je v názvu slovo nezplihlý.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

O

58. **Odkaliště** – Čistička odpadních vod, která byla postavena přibližně před dvaceti lety. Nachází se za kolejovou tratí, směrem na Králičí vrch.
Informátoři: 1, 4
Katastrální mapa č.: 6
59. **U Osmipatráku** – Okolí nejvyššího panelového domu ve Zlivi. Již z názvu je zřejmé, že tento dům má celkem osm podlaží. Střecha budovy je osazena solárními panely a akustickým zařízením pro varovné signály JE Temelín. Na malém prostranství se zde nachází dětské hřiště. Tento panelový dům je jako jediný z celého města vidět z cesty směrem na Pištín.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

Oříškárna / Kapučíno – viz K (Kapučino)

60. **Na Ostrůvku** – Poloostrov s chatkami mezi Mydlovarským rybníkem a Malým Mydlákem. S pevninou je spojen jen úzkou cestou, která z dálky není vidět. Ač se jedná o poloostrov, z důvodu, že cesta není vidět, vznikl jeho název Na Ostrůvku.
Informátoři: 1, 2, 4
Katastrální mapa č.: 5

P

61. **Pacák** – Mělký a bahnitý rybník, který se nachází mezi Schiedelem a Mydlovarským rybníkem. Název je odvozen z německého slova patzen, což v překladu znamená plácati se v blátě.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
62. **U Padlých** – Pomník na památku padlých vojáků v 1. světové válce. Nachází se v centru města Zliv přes hlavní silnici, která vede podél kostela.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
63. **Panelka** – Cesta podél železniční tratě, Blat a Soudného potoka, která vede do sousední vsi Zbudov. Celá cesta je vybudována z betonových panelů. Díky těmto panelům nese i svůj název.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1, 2
64. **Papouškárna** – Jedna ze dvou nejmladších obytných budov, která je vystavěna mezi Dolním náměstím a částí Zlivi Na Hobzinách. Svou barvou připomíná pestrobarevného papouška.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

65. **U Pašic** – Pole za Horným rybníkem směrem k Pištínu. Název je odvozen od blízké vesnice Pašice. Pašice dostaly svůj název podle chovu pašíků.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
66. **Nahoře u Pašic** – Pole, které navazuje na ves Pašice a od pole U Pašic je odděleno kamennou cestou. Po této cestě jezdívali v 50. letech z okolních vesnic děti do školy. Protože ve Zlivi byla jediná měšťanská škola v blízkém okolí.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
- Městský park** – viz M (Městský park)
67. **Pejmise** – Louky mezi Horným rybníkem a Bezdrevem. Název prý původně vznikl zkomolením německých slov.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
68. **Pištínský potok** – Tento potok protéká sousední vesnicí Pištín, podle kterého má i svůj název. V Pištíně do tohoto roku chyběla kanalizace, a proto vše odtékalo tímto potokem do Bezdrevu. V první třetině roku 2016 však byla kanalizace vybudována.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 3
69. **Na Pláništích / Plániště** – Rovinatý a úrodný les na lesní ovoce, kde se dříve pásal dobytek. Jedná se o lesní prostor mezi Mydlovarským rybníkem a hokejbalovým hřištěm a tenisovými kurty. Kurty a hokejbalové hřiště jsou postaveny na samém okraji obce. Název vznikl, protože tento prostor byl

dříve planina. Planina je rovina, která je zpravidla nezarostlá, holá.³⁷

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

70. **Pletárna** – Objekt na výrobu pletacích přízí, podle kterých byl i pojmenován. Později byla firma přestavěna na Dům služeb, ve kterém dnes sídlí Česká pošta, obvodní lékař, rehabilitační zařízení, kosmetika, kadeřnictví a pedikúra.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 6

Soudný potok / Bezdrevský potok / Zlivský potok – viz S
(Soudný potok)

Stará pošta – viz S (Stará pošta)

71. **Potůček** – Malý potůček tekoucí v polích za Bártíkovým lesíkem. Vede přes něj starý klenbový kamenný most. Úzký potůček slouží k odpouštění vody z rybníka Křížek a ústí do Šušňarek.

Informátoři: 1, 4

Katastrální mapa č.: 6

72. **Na Propadlinách** – Část povrchových dolů, ve kterých se těžil kaolín. Po podzemní těžbě kaolínu zůstali části chodeb propadlé. Podle toho dostalo místo svůj název. Větší propadliny jsou stále zatopeny podzemní vodou.

Informátoři: 2, 3, 5

Katastrální mapa č.: 5

37

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=planina&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

73. **V Provazech** – obydlená část Zlivi, která se nachází za sídlištěm. Název byl odvozen podle rovinatého charakteru územního celku.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
74. **Překážka** – Menší návrší severozápadně od Zlivi a asi 500 m chůze přes Blata. Místo je pojmenováno podle hajného Překážky, který zde pobýval. Dnes je zde postaveno pár chatek s krásným výhledem na Šumavu. Před pár lety si zde vybudovala chatu Vysoká škola filmařská, která ji často využívá k rekreaci.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
75. **U Překážky** – Les, na severozápadě katastru, který nese název podle hajného Překážky. Za tímto lesem končí území Zlivi a začínají se zde rozprostírat vesnice Mydlovary.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1

R

Racek / Hotel – viz H (Hotel)

76. **Remízky** – Lesíky mezi Zlivi a Češňovicemi, které jsou po obou stranách odděleny silnicí. Název znamená menší křovinatý lesík v polích, který sloužil jako úkryt pro drobnou zvěř.³⁸
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 3

³⁸

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=rem%C3%ADzek&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

77. **Roklina** – Lesní plocha, která se nachází mezi Pacákem, Velkým Knaprem, Malým Knaprem a Mydlovarským rybníkem. Místo je v této části prohloubené, a proto nese tento název.
Informátoři: 1, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
78. **U Rybárny** – Prostor u místního hostince Rybářská bašta. Hned vedle hostince se nachází SDH Zliv. Na zahrádce před budovou nalezneme malý rybníček, který je plný barevných rybek. V hostinci se u piva scházejí místní rybáři a interiér je vyzdoben rybářskými trofejemi. Odtud pochází název tohoto místa.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

Horný rybník – viz H (Horný rybník)

Mydlovarský rybník / Mydlák – viz M (Mydlák)

S

79. **Sídlák / Sídliště** – Výstavba panelových domů, která se nachází severně od centra obce. Dříve se zde nacházela kašna, která byla místní dominantou. Na sídlišti se nachází zdravotní středisko a obchod s potravinami.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
80. **U Slavíčků** – Bývalý nádražní domek, který je nyní v opuštěném stavu. Název dostal podle výpravčího pana Slavíčka, který zde i se svou rodinou celý život pobýval.
Informátoři: 2, 3, 5
Katastrální mapa č.: 2

81. **Za Smet'ákem** – Část lesa vlevo od kovové galanterie. Začátek lesa se nachází za místním sběrným dvorem.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
82. **Smrt'ák** – Kopec podél bývalého letního kina. Jeho vrchol se nachází na Vartě. Toto místo je oblíbené pro zimní radovánky dětí. Název si získal tím, že se nachází v zalesněné oblasti a dráha k sáňkování je lemována vzrostlými duby.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
83. **Soudný potok / Bezdrevský potok / Zlivský potok** – Potok tekoucí podél celých Blat. Název dostal podle soudu se sedlákem Kubatou. Kubata byl na Blatech, poblíž potoka popraven a dodnes zde stojí jeho socha v nadživotní velikosti. Tato socha byla postavena již roku 1904. V polovině 18. století vznikla o Kubatovi pověst, ve které byl sedlák líčený jako hrdina. Lidová tradice uvádí: „Kubata dal hlavu za Blata.“ Pověst líčí při popravě Kubaty bouři, hrom a déšť, který smyl nevinnou krev popraveného, což v pánech vyvolalo děs. Až poté pánové pochopili, že měl Kubata pravdu.³⁹
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
84. **Za Splavem** – Prostor u Bezdrevu a u Horného rybníka. Splav přečerpává vodu z Horného rybníka do Bezdrevu, a proto se tomuto místu říká Za Splavem.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 3

³⁹ F. Krejča: Zbudovský rychtář Jakub Kubata. O. s. Rozkvět zahrady jižních Čech – místní akční skupina, Lhenice 2009, s. 6.

85. **U Staňků** – Starý hostinec, který stával v prostoru proti dnešním železničním závorám. Pojmenován byl po svém původním majiteli panu Staňkovi. V současné době jsou na tomto místě vystavěny panelové budovy.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
86. **Na Stávku** – Jedná se o stavidlo na Mydlovarském rybníku. V letní sezóně je hodně využíváno k vodním radovánkám.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
87. **Stará pošta** – Komplex budov a zahrada bývalé pošty. Později zde byl secondhand. V posledních letech je objekt prázdný a pomalu chátrá.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
88. **Starý kravín** – Kravín, který se nachází v oblasti luk Kravina směrem cestou na Pištín. Dobytek se v něm však již desítky let nechová. V dnešní době je rozpadlý a pomalu chátrá.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
89. **Mezi Stokami** – Ze Zlivi směrem na Munice je cesta, která vede mezi dvěma rybníky. Kolem krajnic jsou stoky, které slouží pro sběr vody z cesty. Voda ze stok se z pravé strany vlévá do rybníka Bezdrev a z levé strany do rybníka Šušňarky. Proto vznikl název Mezi Stokami.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.:

Š

90. **Šamotka** – Komplex budov podniku Schiedel. Vyrábí se zde šamotové výrobky. Dříve se podnik jmenoval Šamotka a místní obyvatelé, tak továrnu doposud pojmenovávají.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 2
91. **Štumbík / Štumbaurák** – Jedná se o vrch v samotném středu obce. Název je odvozen od rodu Štumpojeurů, který ve Zlivi pobýval již krátce po třicetileté válce. Z vrchu je překrásný výhled na Šumavu.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
92. **Šušňarka / Topolata / Horní Topol a Dolní Topol** – Jedná se o dva menší rybníky, které byly původně součástí Bezdreva. Rybníky se nachází za Zlivi směrem na vesnici Munice. Název Topolata je odvozen od topolů, které rostou podél obou rybníků.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6

T

Topolata – viz Š (Šušňarka)

Malá Třešňovka – viz M (Malá Třešňovka)

V

93. **Na Václavu** – Okolí bývalého povrchového uhelného dolu, kde se těžil lignit pro elektrárnu Mydlovary. Uhlí se do elektrárny dováželo po kolejové vlečce. Důl dostal název po tehdejším majiteli elektrárny panu Václavovi.
Informátoři: 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 5

94. **Varta** – Varta je nejvyšší místo ve Zlivi. Na kopci dříve byly střeženy hlídky a název pochází z vartování, což znamená hlídání, strážná služba.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č. 6
95. **Na Vartách** – Louka nacházející se za čtvrtí Varta směrem na Munice. Postupně na ni navazují Šušňarka.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
96. **Včelná** – Louka, která se nachází za Zlíví směrem na ves Munice. Název dostala podle bývalého včelína, který byl před několika lety zbořen.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
97. **Velký Knapr** – Rybník na severozápadě katastrálního území, Sousedí s Malým Knaprem. Nedaleko těchto rybníků se nachází návrší Překážka. V porovnání s Malým Knaprem dostal přívlastek Velký.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 1
- Kuklovina / Kuklova vila** – viz K (Kuklovina)
98. **Vodárna** – Vodojem nacházející se na Vartě v blízkosti baseballového hřiště. Vodárna je zásobárna dodávající pitnou vodu do části Zlivi.
Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5
Katastrální mapa č.: 6
99. **Na Vomáčce** – Název je odvozen od původního majitele pana Vomáčky. Jedná se o starobyrou baštu, která se nachází

v samém srdci Blat. Pokud byla Blata zatopená, voda až k Vomáčce nedosáhla a z Vomáčky se v tomto okamžiku stával ostrov.

Informátoři: 1, 2, 3, 4, 5

Katastrální mapa č.: 1

Králičák / Králičí vrch/ Králičí vršek – viz K (Králičák)

100. **Mezi Vršky** – Jedná se o místo mezi Vartou a prostorem Na Kopečkách.

Informátoři: 1, 2, 4

Katastrální mapa č.: 6

101. **Na Vyhlídce** – Prostor za novou zástavbou rodinných domů. Nachází se poblíž kolejové tratě vedoucí směrem k Českým Budějovicím. Název je odvozen z krásného pohledu na velkou část Bezdrevu a na část Šumavy.

Informátoři: 1, 4

Katastrální mapa č.: 6

Z

Zlivský potok / Bezdrevský potok / Soudný potok – viz S (Soudný potok)

8 LOKALIZACE POMÍSTNÍCH JMEN NA MAPĚ

8.1 Orientace na mapě

Každé z pomístních jmen má přiřazené své číslo, které najdeme v seznamu níže. Tato čísla odpovídají číslům zaznamenaným na katastrálních mapách. Na mapách jsou uvedena pouze čísla bez názvů, kvůli snadnější a rychlejší orientaci. Katastrálních map je celkem devět kusů a jsou zařazeny na konci této práce jako přílohy. Spojením map vzniká celé katastrální území města.

8.1.1 Čísla map na katastrálním území

5-6=>1	4-6=>5	
5-7=>2	4-7=>6	
5-8=>3	4-8=>7	
5-9=>4	4-9=>8	3-9=>9

8.2 Seznam pomístních jmen podle map

1	Avízo	6
2	U Babků	6
3	Bártíků lesík	6
4	Bašta	2
5	Bejzbolák	6
6	U Benzínky	6
7	Bezdrv	2, 6, 7, 8, 9
8	Bezdrývka	6
9	Blata	2
10	Pod Bojskem	6
11	Černý potok	2
12	Češňovický cíp	3, 4, 7, 8
13	Dolní náměstí	6
14	Pod Dráhou	1

15	U Dráhy	6
16	Dražka	5
17	Za Důchodákem	6
18	U Dunga	6
19	U Fajtlů lomu	6
20	U Havírny	5
21	U Havlů	6
22	Na Hobzinách	6
23	Hojdy	5
24	Za Hokejbalákem	6
25	Horný	2
26	Hořejší kolmice	6
27	Hotel / Racek	6
28	Pod Hrází	5
29	Za Hrází	2
30	Hřbitov	6
31	U Hřbitova	6
32	U Jána	2
33	Kaple sv. Václava / Kostel	6
34	Kapučino / Oříškárna	6
35	U Klenků	2
36	U Koblížkárny	2
37	V Koloniích	6
38	Kolmise	5
39	Košská jáma	2
40	Na Kopečkách	6
41	U Kostela	6
42	Kovovka	6
43	Králičák / Králičí vrch / Králičí vršek	6
44	V Kravinách	3
45	Křese	2
46	U Křížku	5
47	Kuklovina / Kuklova vila	6
48	Letňák / Letní kino	6

49	V Liškách	2
50	Mákův most	2
51	Malá Třešňovka	6
52	Malý Knapr	1
53	Malý Mydlák	5
54	Městský park	6
55	Mydlák / Mydlovarský rybník	1, 2, 5
56	Nohavička	1
57	Na Nezplihlých	6
58	Odkaliště	6
59	U Osmipatráku	6
60	Na Ostrůvku	5
61	Pacák	2
62	U Padlých	6
63	Panelka	1, 2
64	Papouškárna	6
65	Nahoře u Pašic	2
66	U Pašic	2
67	Pejmise	2
68	Pištínský potok	3
69	Na Pláništích / Plániště	6
70	Pletárna	6
71	Potůček	6
72	Na Propadlinách	5
73	V Provazech	6
74	Překážka	1
75	U Překážky	1
76	Remízky	3
77	Roklina	1
78	U Rybárny	6
79	Sídlák / Sídliště	6
80	U Slavíčků	2
81	Za Smeťákem	6
82	Smrták	6

83	Soudný potok / Bezdrevský potok / Zlivský potok	2
84	Za Splavem	3
85	U Staňků	6
86	Na Stávku	1
87	Stará pošta	6
88	Starý kravín	2
89	Mezi Stokami	6
90	Šamotka	2
91	Štumbík / Štumbaurák	6
92	Šušňarka / Topolata / Horní Topol a Dolní Topol	6
93	Na Václavu	5
94	Varta	6
95	Na Vartách	6
96	Včelná	6
97	Velký Knapr	1
98	Vodárna	6
99	Na Vomáčce	1
100	Mezi Vršky	6
101	Na Vyhlídce	6

9 JAZYKOVÁ ANALÝZA POMÍSTNÍCH JMEN

V této kapitole se budeme zabývat analýzou získaných pomístních jmen z hlediska jednotlivých jazykových rovin (lexikálně-sémantické, hláskoslovné, tvaroslovné a slovtvorné). Cílem není podrobné zkoumání a rozbor každého pomístního názvu, ale zachycení určitých charakteristických rysů, jež jsou typické pro pomístní jména na katastru zkoumané obce.

9.1 Lexikálně-sémantické hledisko

V následující podkapitole jsou všechna pomístní jména roztržena podle významového třídění Vladimíra Šmilauera. Dále se podkapitola zabývá vzájemnými vztahy pomístních jmen na základě synonymie, antonymie a homonymie.

9.1.1 Klasifikace pomístních jmen podle Šmilauerova významového třídění

Klasifikací pomístních jmen z významového hlediska se detailně zabýval Vladimír Šmilauer, který vytvořil podrobný významový třídění⁴⁰ (viz. Příloha č. 1).

Třídění rozdělil do několika základních okruhů (viz. Kapitola 2.1).

Významové třídění pomístních jmen se od roku 1908 dělilo na přírodní a kulturní. Jména přírodní byla dána podle přírodního charakteru lokality a kulturní podle vztahu člověka k objektu. Šmilauer toto dělení ve svém třídění učinil pouze jako princip pomocný, protože upozorňoval na určité potíže, vznikající při třídění jmen.⁴¹

Toponyma sebraná na katastrálním území města Zliv jsou zařazena do základních významových kategorií (1. Obecné vztahy a vlastnosti, 2. Země, 3. Rostlinstvo, 4. Zvířectvo, 4. – 8. Člověk, 9. Ostatní jména) a ty následně do

⁴⁰ Šmilauer Vladimír. Třídění pomístních jmen. Zpravodaj místopisné komise, č. 1 – 2. Praha 1972, s. 171- 204.

⁴¹ Olivová – Nezbedová, L. aj. Pomístní jména v Čechách. Praha 1995, s. 17.

jednotlivých podkategorií. Názvy pomístních jmen jsou uvedeny ve stejné formě jako v kapitole 7 Abecední seznam pomístních jmen a výklad jejich původu.

1. OBECNÉ VZTAHY A VLASTNOSTI

11 Poloha

115 Relativní:

dolní: *Dolní náměstí, Dolní Topol*
horní: *Horní Topol, Horný, Hořejší kolmice, Nahoře u Pašic*

12 Vzdálenost

V Koloniích

13 Velikost, rychlost, apod.

131

velký: *Velký Knapr*
malý: *Malý Knapr, Malý Mydlák*

135 Zdrobněliny:

U Koblížkárny, Na Kopečkách, U Křížku, Nohavička, Na Ostrůvku, Potůček, Remízky, U Slavíčků

14 Tvar, přímé označení

ostrý, špičatý, tupý: *Češňovický cíp*
kolmý: *Kolmise*

15 Tvar a jiné vlastnosti metaforicky

153 Zvířata a lidé:

Racek, Papouškárna

155 Stavby:

*Hotel, Kuklova vila, Letní kino, Mákův
most*

16 Barvy a podobné vlastnosti

161 Barva (i půdy):

Kapučino, Oříškárna

18 Starý, nový

Stará pošta, Starý kravín

2. ZEMĚ

21 – 24 Terénní formy

21 Vyvýšenina

211

*kopec: Na Kopečkách
vrch: Králíčák (Králičí vrch, Králičí vršek),
Mezi Vršky*

23 Vhloubené tvary

*rokle: Koňská jáma,
Roklina, Na Propadlinách*

244 Ostrov

Na Ostrůvku

25 Půda

253 Vlhkost půdy:

blata: Blata

27 **Kulturní půda**

272 Kvalita půdy:

Na Nezplihlých

28 **Vody**

284 Toky:

potok: *Potůček, Černý potok, Pištínský potok, Bezdrevský potok, Zlivský potok*
stoka: *Mezi Stokami*

287 Rybník:

Mydlovarský rybník

288 Jiné vodní stavby a zařízení:

vodojem: *Vodárna*
hráz: *Pod Hrází, Za Hrází*
stavidlo: *Na Stávku*
splav: *Za Splavem*
bašta: *Bašta*
čistička odpadních vod: *Odkaliště*

3. ROSTLINSTVO

31 **Části rostlin**

dřevo: *Bezdrév, Bezdrývka*

32 **Porosty**

321 Obecně:

les: *Bártíků lesík*

322 Speciálně:

park: *Městský park*

-

remízek: *Rezmízky*

326 Mýcení lesa:

Na Pláništích, Plániště

33 Rostliny

332 Listnaté stromy neovocné:

Topolata

333 Ovocné stromy:

Malá Třešňovka

4. ZVÍŘECTVO

41 – 44 Volně žijící

41 Savci

Králičák, V Liškách

43 Plazi, obojživelníci, ryby

U Rybárny

44 Ostatní zvířata

Včelná

5. – 8. ČLOVĚK

5. POMĚRY MAJETKOVÉ A PRÁVNÍ

54 Městský a obecný majetek

Za Smetákem, Bejzbolák, Za

Hokejbalákem, Za Důchodákem

55 Pojmenování podle osob

552 Křestní jména:

Na Václavu

553 Příjmení:

*U Babků, U Dunga, U Havlů, U Klenků,
Kuklovina, U Slavíčků, U Staňků, Štumbík
(Štumbaurák)*

56 Jména čestná i přezdívková

562 Křestní jména:

U Jána

6. LIDSKÁ PRÁCE (Třídění podle pracovního materiálu)

61 – 62 Nerosty

611 Kámen:

U Fajtlů lomu

621 Hornictví:

U Havírny

64 Kulturní rostliny

642 Pekařství:

U Koblížkárny

66 Zvířata domácí

661 Pastva:

V Kravinách (Kraviny)

7. LIDSKÁ DÍLA

71 – 72 Sídliště

71 Obecná jména sídlišť existujících i neexistujících

Varta

72 Vlastní jména sídlišť

722 Předložkový pád:

Na Vartách, Na Vomáče, U Překážky, U Pašic, V Provazech

724 -ák, -ka, -ice:

Překážka, Sídlák, Šušňarka

73 – 75 Stavby

73 Církevní

731 Kostel:

U Kostela

732 Kaple:

Kaple sv. Václava

735 Kříže:

U Křížku

738

Hřbitov, U Hřbitova

74 Světské obytné a hospodářské

745 Chalupy, domy:

U Osmipatráku

75 Jiné světské

751 Továrna:

Avízo, U Benzínky, Kovovka, Šamotka,

Pletárna

757 Vyhlídky (i přirozená):

Na Vyhlídkce

77 Cesty

771 Silnice, příčnice, cesta, úvoz, stezka:

Panelka, Pod Dráhou, U Dráhy

777 Železnice, autobus:

Dražka

8. DUCHOVNÍ ŽIVOT – HISTORIE

86 Historické události

865 Bojiště:

Pod Bojskem

87 Místní události

871 Smrt:

Smřák, U Padlých

872 Požár:

Křese

873 Spory:

Soudný potok

9. OSTATNÍ JMÉNA

92 Německá jména

Hojdy, Na Hobzinách, Pacák, Pejmise

9.1.2 Synonymie

Slova souznačná, synonyma, jsou slovní spojení nebo slova se stejným nebo podobným pojmenováním. Na zkoumaném území můžeme nalézt několik případů pomístních jmen, kdy vznikla různá pojmenování pro stejné místo, objekt nebo pozemek. Na území katastru obce se vyskytují tato synonymní pojmenování:

Kaple sv. Václava – Kostel

Kapučíno – Oříškárna

Králičák – Králičí vrch – Králičí vršek

Kuklovina – Kuklova vila

Letňák – Letní kino

Mydlák – Mydlovarský rybník

Na Pláništích – Plániště

Sídlák – Sídlíště

Soudný potok – Bezdrevský potok – Zlivský potok
Štumbík – Štumbaurák
Šušňarka – Topolata – Horní Topol a Dolní Topol

9.1.3 Antonymie

Antonyma jsou slova, která mají protikladný nebo opačný význam. Ve zkoumaném vzorku pomístních jmen na území Zlivi se vyskytlo několik pojmenování založených na opozitním vztahu. Na území katastru obce se vyskytují tato antonymní pojmenování:

Malý Knapr a Velký Knapr U tohoto pojmenování se jedná o rozlišení velikosti vodní plochy, kterou oba dva rybníky zaujímají.

Horní Topol a Dolní Topol Antonymie u těchto pojmenování spočívá v jejich poloze v terénu, přičemž Horní Topol se rozkládá výše a blíže Zlivi.

9.1.4 Homonymie

Homonyma jsou slova stejné podoby, ale označují dva rozdílné objekty. Na území katastru obce se vyskytuje pouze pět dvojic homonymních pojmenování. Můžeme tedy říci, že homonymie je na zkoumaném vzorku pomístních jmen v minimálním množství.

- *Pod Dráhou* Louka oddělující Soudný potok a vlakové koleje, které spojují hlavní trasu mezi Českými Budějovicemi a Plzní. Toto pomístní název dostalo podle své polohy, která se nachází bezprostředně hned pod železniční tratí.
- *U Dráhy* Jedná se o úzký prostor půdy, který vede od

Bezdravu k železniční trati. Název je odvozen podle kolejí, které se zde nachází.

- *Pod Hrází* Rozcestí směrem na ves Zahájí. Nachází se v blízkosti čtyř menších rybníků. Proto se tomuto místu říká Pod Hrází.
- *Za Hrází* Oblast luk, které se nachází za hrází Zlivského rybníka. Postupně na ní na ni navazují Křese.
- *U Pašic* Pole za Horným rybníkem směrem k Pištínu. Název je odvozen od blízké vesnice Pašice.
- *Nahoře u Pašic* Pole, které navazuje na ves Pašice a od pole U Pašic je odděleno kamennou cestou. Po této cestě jezdívali v 50. letech z okolních vesnic děti do školy. Protože ve Zlivi byla jediná měšťanská škola v blízkém okolí.
- *Překážka* Menší návrší severozápadně od Zlivi a asi 500 m chůze přes Blata. Místo je pojmenováno podle hajného Překážky, který zde pobýval. Dnes je zde postaveno pár chatek s krásným výhledem na Šumavu. Před pár lety si zde vybudovala chatu Vysoká škola filmařská, která ji často využívá k rekreaci.
- *U Překážky* Les, na severozápadě katastru, který nese název podle hajného Překážky. Za tímto lesem končí území Zlivi a začínají se zde rozprostírat vesnice Mydlovary.
- *Varta* Varta je nejvyšší místo ve Zlivi. Na kopci dříve byly střeženy hlídky a název pochází z vartování, což znamená hlídání, strážná služba.

- *Na Vartách* Louka nacházející se za čtvrtí Varta směrem na Muniče. Postupně na ni navazují Šušňarka.

9.2 Hláskoslovné hledisko

Na zkoumaném vzorku pomístních jmen je většina pojmenování uvedena ve spisovné podobě. Můžeme však nalézt i prvky z obecné češtiny. Hláskové změny, které se ve zkoumaném seznamu vyskytují, jsou nepravidelné a uplatňují se pouze u jednotlivých toponym, proto nemůžeme hovořit o tendenci.

- dloužení vokálů: a → á	<i>U Jána,
Na Stávku</i>
- dloužení vokálů: i → í	<i>U Benzínky</i>
- protetické v-:	<i>Na Vomáče</i>
- za končení adjektiv přivlastňovacích -ů namísto -ův:	<i>Bártíků lesík</i>

9.3 Tvaroslovné hledisko

Zkoumaný vzorek toponym je omezen na několik slovních druhů. Z hlediska tvarosloví jsou nejvíce užívaným slovním druhem substantiva (např. *Bašta, Bezdrev, Nohavička*). Nadále v četnosti jevů následují adjektiva (např. *Koňská jáma, Mydlovarský rybník, Soudný potok*), které blíže určují vlastnosti pojmenovávaných objektů. Z neohebných slovních druhů byly v hojné míře v seznamu toponym zastoupeny prepozice (např. *Pod Dráhou, Na Kopečkách, U Rybárny*). V jednom případě se vyskytuje adverbium (*Nahoře u Pašic*). Jiné slovní druhy se v seznamu pomístních jmen nevyskytují.

9.3.1 Tabulka výskytu slovních druhů

SLOVNÍ DRUH	POČET DOKLADŮ
Substantiva	114
Adjektiva	31
Adverbia	1
Prepozice	46

Podle strukturní výstavby rozlišujeme pomístní jména na přímá a nepřímá. Nominativ singuláru nebo plurálu je základním tvarem pro přímá pojmenování (např. *Nohavička*). Pro pojmenování nepřímá jsou to jména, která obsahují předložkovou vazbu. Pojmenování s předložkami vyjadřuje prostorové vztahy. Nejčastěji se pojí s genitivem (např. *U Padlých*), lokálem (např. *Na Propadlinách*), a instrumentálem (např. *Pod Bojskem*). V následující tabulce jsou zaznamenány všechny předložky, jež se v seznamu pomístních jmen vyskytují.

9.3.2 Frekvence prepozic

PREPOZICE	PÁD	POČET DOKLADŮ	PŘÍKLAD
u	genitiv	21	U Fajtlů lomu
pod	instrumentál	3	Pod Bojskem
za	instrumentál	5	Za Hokejbalákem
na	lokál	11	Na Hobzinách
v	lokál	4	V Koloniích
mezi	instrumentál	2	Mezi Stokami

Další zkoumanou problematikou je gramatická kategorie čísla a jmenného rodu. V kategorii čísla většina zkoumaných jmen vyjadřuje singularitu (např. *Avízo*), pouze 21 spojení vyjadřuje pluralitu (např. *Na Propadlinách*). Do tohoto počtu jsou zahrnuta i pluralia tantum, která nemají jednotné číslo, ale mají pouze plurálovou podobu (např. *U Pačic, Hojdy*). Následující tabulka dokazuje, že v kategorii rodu jsou nejvíce zastoupena maskulina a feminina a nejmenší množství v celkovém množství zaujímají neutra.

9.3.3 Gramatická kategorie jmenného rodu

GENUS	POČET DOKLADŮ
maskulinum	49
femininum	48
neutrum	7

9.4 Slovtvorné hledisko

Tato kapitola je dále rozdělena do dvou podkapitol. První podkapitola se zabývá neslovtvornými způsoby utváření pomístních jmen, podkapitola následující se věnuje způsobům slovtvorným.

9.4.1 Neslovtvorné způsoby

9.4.1.1 Sousloví

Na zkoumaném vzorku pomístních jmen je uplatňován proces univerbizace. Z víceslovného pojmenování je utvořena pojmenovací jednotka jednoslovná. Tento proces se vyskytuje v toponymech: *Bejzbolák* (Bejzbolové hřiště), *U Benzínky* (Benzínová stanice), *Za Důchodákem* (Domove důchodců), *Za Hokejbalákem* (Hokejbalové hřiště), *Kovovka* (Kovová galanterie), *Králičák* (Králičí vrch), *Kuklovina* (Kuklova vila), *Letňák* (Letní kino), *Mydlák* (Mydlovarský rybník), *U Osmipatráku* (Osmipatrový dům), *Panelka* (Panelová cesta).

9.4.1.2 Přenášení významů

Metaforických názvů se ve zkoumaných pomístních jménech objevilo jen malé množství. Jmenujeme například důl *Na Václavu*, vršek *Štumbík* a louka *Včelná*.

9.4.1.3 Přejímání slov

Pouze čtyři pomístní jména na katastru obce jsou přejata z cizích jazyků, a to konkrétně z němčiny.

Na Hobzinách – z německého slova Hofwiese – což znamená louky, které náležely k panskému dvoru.

Hojdy – z německého slova Heide – v překladu vřesoviště.

Pacák – z německého slova Patzen – v překladu plácát se blátě.

Pejmise – jedná se o zkomolení německých slov.

9.4.2 Slovotvorné způsoby

Stejně jako u ostatních jmen jsou u pomístních jmen zastoupeny tři způsoby jejich vzniku. Jedná se o derivaci (odvozování), kompozici (skládání) a abreviaci (zkracování). Nejfrekventovanějším slovotvorným způsobem při vzniku pomístních jmen je derivace.

9.4.2.1 Odvozování

Substantivní pomístní jména byla utvořena pomocí těchto sufixů:

-ka: *Benzínka, Dražka, Panelka, Kovovka*

-árna: *Rybárna, Pletárna, Koblížkárna, Oříškárna*

-iště: *Odkaliště*

-ice: *Hořejší kolmice*

-ák: *Důchod'ák, Hokejbalák, Štumbaurák, Bejzbolák*

-ovka: *Třešňovka*

-ník: *Mydlovarský rybník*

V seznamu toponym se vyskytují sufixy, které jsou charakteristické pro tvorbu deminutiv, slov zdrobnělých:

-ka: *Bezdrývka*

-ička: *Nohavička*

-ek: *Ostrůvek, Křížek, Kopeček*

Adjektivní pomístní jména byla utvořena například pomocí těchto sufixů:

-cký: *Češnovický cíp*

-ní: *Dolní náměstí, Dolní Topol, Horní Topol*

-ský: *Pišťínský potok, Městský park, Mydlovarský rybník*

-ův: *Bártíkův lesík, Mákův most*

-ejší: *Hořejší kolmice*

-ská: *Koňská jáma*

9.4.2.2 Skládání a zkracování

Dalšími slootovými způsoby utváření pomístních jmen jsou kompozice neboli skládání a zkracování. Těmito způsoby nevznikla žádná toponyma v našem seznamu.

10 ZÁVĚR

Městys Zliv je bezesporu zajímavou lokalitou, nalezneme zde mnohé přírodní zajímavostmi. Stejně jako zkoumané území jsou zajímavá i toponyma, která se zde používají.

Cílem této diplomové práce bylo sumarizovat a charakterizovat co největší počet pomístních jmen na katastrálním území obce Zliv. Dále následovalo objasnění jejich původu a lokalizace na mapě. Dalším cílem bylo analyzovat sebraná toponyma ve vybraných rovinách jazyka (lexikálně-sémantické, hláskoslovné, tvaroslovné a slovotvorné).

Na zkoumaném území se mi podařilo shromáždit 101 toponym. Zdrojem informací mi byly mapy a kronika města. Avšak největší poděkování patří pečlivě vybraným informátorům. Bez jejich vstřícnosti a ochoty by se mi nepodařilo dosáhnout takového počtu zaznamenaných pomístních jmen. U velkého počtu pojmenování se podařilo objasnit výklad původu jmen. Avšak zůstala i taková pojmenování, u kterých se i přes velkou snahu původ jejich pojmenování zjistit nepovedl. Jedná se o málo používaná pojmenování, kdy ani informátoři ze starší generace původ těchto slov neznali.

Jedním z cílů byla klasifikace pomístních jmen podle Šmilauerova třídíče. Při porovnání zařazených pomístních jmen jsme dospěli k výsledku, že jsou nejvíce zastoupeny kategorie: Obecné vztahy a vlastnosti a Člověk – lidská díla. Mezi nejméně zastoupené kategorie bychom zařadili kapitolu Zvířectvo a Lidská práce.

Pokud se podíváme na gramatické kategorie čísla a jmenného rodu, zjistíme, že u čísla se ve velké míře objevuje singulární pojmenování. Plurálové pojmenování zahrnuje pouze 21 pojmenování z celkového počtu. U kategorie jmenného rodu jsou na stejné pozici maskulina i feminina. Maskulina se vyskytují čtyřicet devětkrát a feminin je pouze o jedno pojmenování méně, tedy čtyřicet osm. Neutra jsou zastoupena pouze v sedmi případech.

Pomístní jména mají vzácnou hodnotu jako historický pramen. Podrobný soupis toponym na území města Zliv nebyl doposud proveden. I přesto je zřejmé, že není možné pokládat seznam sebraného vzorku za kompletní. Tento seznam byl ovlivněn výběrem informátorů a písemných pramenů. V této práci je zaznamenáno mnoho pomístních jmen, některá z nich postupem času mizí

z běžného užívání, zanikají a bývají nahrazena pojmenováními novými. Avšak shromážděná toponyma společně s jejich lokalizací na mapách zůstanou pro další generace zaznamenána v této práci.

Rejstřík pomístních jmen

Avízo 17, 24, 48, 58, 63
U Babků 24, 48, 57
Bártíků lesík 23, 24, 35, 48, 55, 62, 66
Bašta 24, 48, 55, 62
Bejzbolák 24, 48, 56, 64, 65
U Benzínky 25, 48, 58, 62, 64
Bezdrv 13, 14, 15, 16, 25, 48, 55, 62
Bezdrývka 13, 25, 48, 55, 65
Blata 19, 25, 48, 54
Pod Bojskem 26, 48, 58, 63
Černý potok 26, 48, 55
Češnovický cíp 26, 48, 53, 65
Dolní náměstí 27, 36, 48, 53, 65
Pod Dráhou 27, 48, 58, 62
U Dráhy 27, 48, 58
Dražka 27, 48, 58, 65
Za Důchodákem 27, 48, 56, 64
U Dunga 28, 48, 57
U Fajtlů lomu 28, 35, 48, 57, 63
U Havírny 28, 48, 57
U Havlů 28, 48, 57
Na Hobzinách 29, 38, 49, 59, 63, 65
Hojdy 29, 49, 69
Za Hokejbalákem 29, 49, 56, 63, 64
Horný 29, 35, 39, 42, 49, 53,
Hořejší kolmice 30, 49, 65
Hotel / Racek 30, 41, 49, 53, 54
Pod Hrází 30, 49, 55, 60
Za Hrází 30, 49, 55, 61
Hřbitov 30, 49, 58
U Hřbitova 31, 49, 58
U Jána 31, 49, 57, 62

Kaple sv. Václava / Kostel 31, 33, 49, 59
Kapučino / Oříškárna 31, 37, 49, 54, 59
U Klenků 31, 49, 57
U Koblížkárny 32, 49, 53, 57
V Koloniích 32, 49, 53
Kolmise 32, 49, 53
Koňská jáma 31, 32, 49, 54, 62, 66
Na Kopečkách 33, 49, 53, 54, 62
U Kostela 33, 49, 58
Kovovka 33, 49, 58, 64, 65
Králičák / Králičí vrch / Králičí vršek 20, 33, 47, 49, 54, 56, 59, 64
V Kravinách 34, 49, 57
Křese 30, 34, 49, 59
U Křížku 23, 34, 49, 53, 58
Kuklovina / Kuklova vila 34, 46, 49, 57, 59, 64
Letňák / Letní kino 20, 31, 35, 49, 54, 59, 64
V Liškách 35, 49, 56
Mákův most 35, 36, 49, 66
Malá Třešňovka 35, 45, 49, 56
Malý Knapr 14, 32, 36, 49, 53, 60
Malý Mydlák 36, 49, 53
Městský park 36, 39, 49, 55, 66
Mydlák / Mydlovarský rybník 13, 20, 36, 42, 49, 55, 59, 62, 64, 65, 66
Nohavička 37, 50, 53, 62, 63, 65
Na Nezplihlých 37, 50, 55
Odkaliště 37, 50, 55, 65
U Osmipatráku 37, 50, 58, 64
Na Ostrůvku 38, 50, 53, 54
Pacák 14, 38, 50, 59, 65
U Padlých 38, 50, 59, 63
Panelka 38, 50, 58, 64, 65
U Pašic 39, 50, 57, 61
Nahoře u Pašic 39, 50, 53, 61, 62
Papouškárna 39, 50, 53

Pejmise 39, 50, 59, 65
Pištiný potok 39, 50, 66
Na Pláništích / Plániště 39, 50, 55, 59
Pletárna 40, 50, 58, 65
Potůček 40, 50, 53, 55
Na Propadlinách 40, 50, 54, 63
V Provazech 41, 50, 57
Překážka 41, 46, 50, 58, 61
U Překážky 41, 50, 57, 61
Remízky 41, 50, 53
Roklina 42, 50, 54
U Rybárny 42, 50, 56, 62
Sídlák / Sídliště 42, 50, 58, 59
U Slavíčků 42, 50, 53, 57
Za Smeťákem 43, 50, 56
Smrták 43, 50, 59
Soudný potok / Bezdrevský potok / Zlivský potok 25, 27, 31, 32, 35, 40, 43, 47, 50, 59, 60, 62
Za Splavem 43, 50, 55
U Staňků 44, 50, 57
Na Stávku 44, 50, 55, 62
Stará pošta 40, 44, 50, 54
Starý kravín 33, 44, 50, 54
Mezi Stokami 44, 50, 55, 63
Šamotka 44, 51, 58
Štumbík / Štumbaurák 45, 51, 57, 59, 64, 65
Šušňarka / Topolata / Horní Topol a Dolní Topol 13, 29, 40, 44, 45, 46, 51, 53, 56, 58, 59, 61
Na Václavu 45, 51, 56, 64
Varta 12, 16, 24, 45, 46, 51, 57, 61
Na Vartách 46, 51, 57, 61
Včelná 46, 51, 56, 64
Velký Knapr 14, 32, 46, 51, 53, 60
Vodárna 46, 51, 55

Na Vomáče 46, 51, 57, 62

Mezi Vršky 47, 51, 54

Na Vyhlídce 47, 51, 58

Seznam použité literatury

- CUŘÍN, F. *Kapitoly z dějin nářečí a místních i pomístních jmen*. Praha: Univerzita Karlova, 1970.
- GREPL, M. aj. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Lidové noviny, 2000.
- HAUSER, P. *Základní pojmy z nauky o slovní zásobě a tvoření slov*. Brno: Masarykova univerzita, 2009.
- KOL. *Slovník spisovného jazyka českého*. Praha: Akademia, 1960 – 1989.
- KOVÁŘ, D., ZÁRUBA, V. a kol. *Zliv kdysi a dnes*. Zliv, 2010.
- KREJČA, F. *Zbudovský rychtář Jakub Kubata*. Lhenice: Občanské sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech, 2009.
- OLIVOVÁ – NEZBEDOVÁ, L. a kol. *Pomístní jména v Čechách*. Praha: Akademia, 1995.
- PROFOUS, A. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*. Díl IV., Praha: Československá akademie věd, 1957.
- ŠMILAUER, V. *Třídění pomístních jmen. Zpravodaj místopisné komise, č. 1 -2*. Praha 1972.
- ŠMILAUER, V. *Úvod do toponomastiky*. Praha: SPN, 1966.
- ŠRÁMEK, R. *Úvod do obecné onomastiky*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.
- VONDA, V. *Zliv, minulost a přítomnost města a okolí*. Městský národní výbor ve Zlivi, 1985.

Internetové zdroje

<http://www.zliv.cz/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Zliv>

<http://mokrinyuvomacku.webzdarma.cz/>

http://www.zliv.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=19327&id_dokumenty=2697

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mok%C5%99iny_u_Vom%C3%A1%C4%8Dk%C5%AF#Flora

<http://www.mocrszliv.estranky.cz/clanky/z-historie-mo/>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mok%C5%99iny_u_Vom%C3%A1%C4%8Dk%C5%AF#Hydrologie

<http://www.krasnecesko.cz/lokality/4695-zliv-mesto.html?strana=1>

<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=av%C3%ADzo>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=blata&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=c%C3%ADp&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=v%C5%99es&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

http://hbc.zliv.net/?page_id=15

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=hr%C3%A1z&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

<http://zszliv.eu/images/soubory/DokumentyZUS/SVPZUSZliv.pdf>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=planina&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=rem%C3%ADzek&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

Resumé

This thesis is about the toponyms in the cadastral area of the town Zliv. Our prime aim of this work was to summarize the names of the local places in my hometown Zliv. The following aims were to interpret their origin, localize them in the map and analyse them linguistically.

The first part of this work contains characteristic of place-names. The next chapter is about town Zliv, there we can find some information about geology, climate, waters, animals, vegetation and population.

The main part of this thesis contains list of 101 place-names, which were collected from cadastral maps, chronicle and especially from informers of the town. Each phrase includes information about place, description of object, its origin and it can contains some others interesting information. All collected toponyms are transferred into maps, which are part of supplements.

The final part includes the analysis of toponyms from the lexical semantic, phonetic, morphological and word forming point of view.

Also we can find some photos of objects there.

I hope this work could be important, because it could offer list of toponyms. Toponyms have a rare value as a historical source. Some of them are slowly disappearing from common use, but for next generations there will be place upon record in this thesis.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Šmilauerův třídač pomístních jmen

Ně jako české jméno pro vrch německy nazvaný Reubeheloesf jsou Reubehel možná nebo nálež k něčemu jinému a konopí? To jsou věci, které si musíme dobře uvědomovat; řešíme je nejlépe tak, že příslušné výrazy zařadíme do jedné skupiny (dráha k průhonu, luh, lesa, bláto mezi návy neoddelaná půda) a u druhých případně dáme odkaz.

Souloví seřazujeme podle jednotlivých složek: Široký kámen jedná v široký, jednak ke kámen. Výjimkou jsou ovšem některé případy těsných souloví metaforických; Čertovu jizbu nebudeme řadit k návrhu obydlí.

Základním principem třídění - jak se postupně vyvinul v různých systémech věcných slovníků - je, že počínáme obecnými vztahy a vlastnostmi a postupujeme potom podle hloubky: příroda neživá, rostlinstvo, zvířectvo, člověk. U přírody neživé rozlišíme pevnou zemi a její útvary (terénní formy, voda přírodní a kulturní), dále vody a atmosférické jevy; u rostlin jejich částí (vlastně dřevy dřev), porosty, rostliny nazemní a vzdušné; zvířata dělíme na volně žijící a domáci; ve velké skupině člověk rozdělíme vztahem člověka k půdě (vztahy sejetnické a právní), potom přes akupinu lidské práce a lidských děl docházíme k závěrečné skupině zemědělství a duchovního života člověka a s dějinami. Do poslední skupiny seřazujeme jedná přejatá a jména a nejasnou etymologii.

Použito je ovšem principu desetinného třídění (při němž si čítalo představujeme jako desetinné zlomky, tedy např. 1,3 jako 0,13), protože je při něm dobře možná interpolace (a níž při zpracovávacím dalším materiálu musíme počítat), zvláště pak velmi podrobné dělení třídění při speciálních pracích.

1. O B E C H Ě V Z T A H Y A V L A S T N O S T I

- 10 Místo : sčn. -platz, -stätte : Zigeunerplatz
- 11 Poloha :
- 111 podle svět. stran : Polednice, Západní
- 112 relativní : přední, zadní, prostřední, horní, dolní, příčný, vřejní : Přední vrch, Horní, Dolní, vřejní
- 12 Vzdálenost : Desná
- 125 metaforicky : V koutcích, V končinách : V Americe
- 13 Velkost, rozloha :
- 131 : velký, hrubý, zedý : Na velkém, Hrubá akáda
- 132 : vysoký, nízký, hluboký : Vysoké, Besednice
- 133 : dlouhý, krátký, široký : Dlouhá voda, Krátký dílek
- 134 říselná určení : Tlustá hora : Na štýtech : Lánech : Jiserka, Máice
- 135 zdvojnásleny (ale též u základního slova) : rychlost (toku) : bystrý, brzy
- 136 zvuk (vznikající rychlým tokem) : Sopotnice, Mumlava, Tichá
- 138 pomalost toku : Mrlina, Modla (zmlá)

- 14 Zvrst. přírod. označ.
kní : ostrý, špičatý, tupý
 : ostrý vrch, zrohovat, špičatý
 : oblé, okrouhlý, kusý
 : Dolík, Okrouhlík, Kusá skála
 : rovný, klivý, klikatý
 : Rovnička, Na ohnutí
 : dřevý, rozští- : dřevá skála
 pený
- 15 Ivan. jiné vlast.
dobrá voda
 : Hvězda
 : Na prutech
 : Hus, Baba, Jepříška
 : Na peruti, Chobot, Opyš
 : Brána, Na loženici
 : Štábo, Vrtné Pankácha, Nohavice, Čepice
 : Pecan, Konáček
 : Klín, Na sekýrách, Kolibka, Kolo
 : Spina, Na redlici, Stopac
- 16 Barva a podobná vlasti.
suší : bílý, šerý, šedivý : Bělá, Černá voda, Šedivý vrch
- 171 : Hvězda
172 : Na prutech
173 : Hus, Baba, Jepříška
174 : Na peruti, Chobot, Opyš
175 : Brána, Na loženici
176 : Štábo, Vrtné Pankácha, Nohavice, Čepice
177 : Pecan, Konáček
178 : Klín, Na sekýrách, Kolibka, Kolo
179 : Spina, Na redlici, Stopac

- 163 Čistota : Červení, Sak-dá, Zelená : Svata
 : Sliv, Jaseň, Slat
 : Kalná, Blatnice
 : Tepla, Studená polek
 : Slaná, Medový polek
 : Hnojnice, Čubyně
- 164 Zralenost : kelný, bístivý
 : teplý, studený
 : sloný, kyselý
 : Hnojnice, Čubyně
- 166 Tepná voda (v. i. 252)
167 Chuť vody : dobrý, veselý, krásný, donatý, vřetý
 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 168 Zápach vody : dobrý, veselý, krásný, donatý, vřetý
 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 17 Hodnocení (povaha) : dobrý, veselý, krásný, donatý, vřetý
 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 173 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 175 záporná : dobrý, veselý, krásný, donatý, vřetý
 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 18 Slavnost.
 : dobrý, veselý, krásný, donatý, vřetý
 : ledový voda : divoký, poutelný, pástý
 : sušitý
 : Starý potok, Nová řeka
- 21-24 V. r. a. n. i. f. o. r. y
21 Vyvěšnice : vrch, hora, kopeček, chlus, výšina
215 Skály : skála, kámen (v. i. 263), bředlo
22 Šerý : stráž, sráž, stěna
23 Ubloubné vlasti. : dól, údolí, dolina, deň, šib, dolík, výmek, rozle, propast, prára, prámyk; : Prosek, Sedlo

- 244 Částecký ostrov
: Střepecký ostrov
: Na rovných
- 245 Částecký ostrov (v.i. 14)
- 246 Půda
- 251 Neobdělání
půdy
: lada, luh,
blana
- 252 Teplota půdy
: mláka, bežina,
slatina
- 253 Vlhkost půdy
: mokřina, bla-
ta
- 254 mláka, bežina,
slatina
- 255 Syrový
Suchá půda
(písek v.
131)
- 256 Slazená půda
: mláka, jíla
(v. i. 615)
ce
- 263 částecký ostrov
: kámen, opuka,
kamen, gře-
náty
- 265 písek (v. i. 613)
: písčité vrch,
Písečný
- 267 ruže, kovy
: železné hory,
Zlatý vrch
- 268 Pohyb půdy
(ovášení,
pukání stá.)
: Světlý, Puklá
skála
- 27 Kulturní půda
: pole, role,
níva
- 270 Obecná
- 271 Získávání půdy
: kopanina, htro,
novina
- 272 Kvalita půdy
- 273 Rozdělení půdy
: lány, sáhony,
kusy
- 274 Meze
: U Luklový meze
- 275 Způsob spraco-
vání
: Boshony (způsob
orání)

- 28 Vody
: Vodický Vo-
dice
- 281 Obecná
: Jezero, V je-
zířkách, Lu-
že
- 282 Stojaté vody
: studánka, kbel
- 283 Pramen
: tok, Feka, po-
tok
- 284 Toky
: stoka, strouha,
svodnice, pří-
kop, kanál
- 285 Vlastní jména
toků
: Laboké vrchy
- 286 Průběh toku
: rostoky, sčoty,
nákle, ponor-
né potoky, po-
vodně
- 287 Rybník
: hráz, stavidla,
splay, sččky,
sáhon,
vodovod
- 288 Jiné vodní
stavby a
zařízení
: Větrný vrch
: Deštná,
Bouřník
: Sněžko,
Sněžník
- 29 Atmosférické jevy
- 291 Větr
: Větrný vrch
- 292 Dešť, mlha,
bouře
- 293 Smh
- 3 Části rostlin
(druhy dřeva : dřvo, kladí, prkna,
lupení, peřez
stp.)
: Dřekolná,
Koldá

- 12 Porosty
- 121 obecné : les, háj, hvozd, bor. chrst, roštl
- 122 speciální : poleh, obora, ne-máček, bažantnice, škola
- 123 : aleje
- 124 Místa bez porostu : lvy, hoř, pleš, výš
- 125 Mýcení lesa : mfo, paseka, soč; žár; poma
- 13 Rostliny (nejprve porosty, potom jednotlivé)
- 301 Jehličnaté stromy : smrk, borovina, jedle
- 302 Listnaté stromy : břízina, dubina, lípa, javorek
- 303 Ovocné stromy (sám jednotlivé, jinak v. 381)
- 334 Kepa : jolovec, ržák, lísk, kaš, na, klobouk
- 335 Bobulové ovoce : jehode, melina, ostružina
- 336 Vodní rostliny : řasy, rákos, rohog, třtina
- 337 Jiné rostliny : mech, vřes, kopřiva
- 34-38 Pěstební rostliny
- 34 Společná hospodářská: úble, úbor
- 35 Kulturní rostliny
- 351 Obilí : žito
- 352 Okopeniny : +řepa std.
- 353 Len, kopr
- 354 Safrán
- 355 Zelenina

*červená růžka na
okrasu v zahradě*

- 16 Lovy : louka, polouk, trávník
- 17 Pastviny : v pastvinských
- 181 Zahrady : zahrada, sad, štěpnice, třesňovka, višňovka
- 182 Vinice
- 183 Chmelnice
- 41-44 Volně rostoucí
- 41 Savci : vlk, potok, liščí hora, v nedvědí, dole, žabíno, šamí potok, Bobrovec
- 42 Ptáci : Krahulcov, v strážkách, Mylovka, Hovrančík, Vrebošinec
- 43 Plazi, obojživelníci, ryby : Na hadích horách, žabi rybník, Rybná
- 44 Četná zvířata : Maš, Vozník, Komáček, Perlový potok
- 45-46 Domáci
- 45 Savci
- 451 kůň
- 452 osel
- 453 hovězí dobytek
- 454 prase
- 455 koza
- 456 ovce
- 457 krávak
- 458 pes
- 459 kočka
- 46 Ptáci : slepička, holub

Krahulcov

Z - B Ā L O V Ě K

5 P O M Ě R Y M A J E T K O V Ě A P R Ā V N Ā

51 Královský majetek

: Království,
Kosovní les

52 Církvní majetek

: Na klášterním,
Mušský, Panenský
potok, Na kněžství, U fa-
rdského, Ko-
plenka, Zdušni53 Šlechtické a jiné
svobodné majet-
ek: Knížecí ka-
meň, Panství,
Na svobodství54 Městské a obecní
majetek: Školniště, Bý-
kova (pro
dřevitelé obec-
ního býka)55 Pořizování podle
sezob (i podle
vstřeb jiných
než majetnických): Serečův kopec,
Senčůvovo po-
le, Cikánská
udolí

56 Křesťní jména

: Boběnské, Do-
brohošť, Sad-
buz (k Rač-
bud)

57 Příjmení

: Večedlo, Andr-
lov čili, Na
Bartoňově,
Grbatín, Per-
novka58 Jméno žatečské i
přáznivkové: Furtrabí,
Hejzlan, Ko-
morník

59 Obecné

: Aklala, And-
lie, Jména
světců: sv.
Hubertus

60 Křesťní

: Svanbert,
Božberk61 Příjmení (ro-
dová jména)

62 Podzemské poměry

: Selocká jáma

63 Právní poměry
(hlavně společ-
stáckní půdy): Na šlouch, Na
lošech, Lásky,
Tálky

64

: Na familiích,
Společ, Sdil-
niště

65

: Na přídávkách,
Na příbytkách,
V nádvěních,
Přidávky

66

: Na vyhledova-
ných, Na vyplá-
cené, Odměna

67

: Na výměně,
Výminky

68 Zápovědi : zakázané, hájené

6 L I D Š K Á P R Ā Č Ě

Přídání podle pracovního materiálu

69 K Á R O B Ě

61 Kámen : lom, vápenice,
sklářství

62 Písek : pískovny

63 Hlína : hlinitě, cihlář-
ství, Kšolín

64 Smetl. spod.

65 Hornictví (rud-
né i uhelné)

66 Hutnictví : huť, hamr, pec

67-68 K Á R T L I B Ě

69 Dřeva

61 Dřevorubectví, i plasy
doprava
dřeva

62 Zpracování : pila

: Lomec, U peca,
Sklářský potok,
+ Brusnice: Pískník, Pisko-
vec: U hlínka, U ci-
helny, Smetlov-
na

635 Tělení dle věné-
ho uhlí, deň-
tářství, spo-
lářství, ko-
loarizacioví

637 Kolářství, šin-
dalářství atp.

64 Kultura rostlin
641 Mlynářství
+642 Pekařství
645 Lůžářství atp.

+646 Pivovarnictví
65 Zvířata volně žijící
651 Leonictví, lov

652 Šišba

653 Rybářství

654 Brtnictví

66 Zvířata domácí

661 Pěstiva (pau-
viz též v. 45)

+662 Jízky

665 Pohodný

+667 Soukromictví

67-68 L i d e

67 Volenictví

68 Semnictví

: U mládeže

: Za dolní
mlýns

: Na břidle,
U pesčorny

: U krmelce, v ba-
natech, vlčí
jámy

: V šihadlech,
Lepšček

: Vřava
v betech

: Za ovčínem,
Mapejedle

: Na stránku, Na
pohoníci

: stará opermeni.
strážná mis-
ta, signaliz-
sace (v. i 745)

: Na sponedlnos-
ti, U křtovny,
Sibák

: valcha

7 L I D S K Á D I L A

70 obřevní celky,
zem. kralie

: Čecny, Prácha-
ský kraj

71-72 S i d l i a t ě

71 Obecná jména síd-
lišť existují-
cích i neexistu-
jících
(osady a jejich
části)

: Za vaf, Na zdvai,
Ze hrance, Za
huzny

72 Vlastní jména sídlišť

721-725 S i d l i a t ě
existují
jiří

: Bojetice

: Ke Kamenička

: Bělčická hora

: Kačák (ke Kati-
ce), Mileševka

: Lohesko

725 jiné

726-729 S i d l i a t ě
neexistují

: Lhota

: Na Boudčkově

: Nezabudický po-
tah

726 přímé přejetí

727 předložkový pód

728 předávné jméno

: Za kostelem

: U Petra

: U Štěpán kříže

73-75 S t a v b y

73 Cínkevní

731 kotel

732 kopele

733 boží muka

734 obrázky

735 kříže

736 fóre

737 klášter

74 Světské obydlí a
hospodářské

: Zámecký vrch,
Na kastele

741 hrac, zásek

742 dvůr

743 rychta, škola

: Pod rychtou

- 744 hostince : Na Kentice
- 745 chalupy, domy : Za chalupama
- 746 hospodářské budovy : stodola, sýpka, se-
mik, stáje, chlív-
vy, sklep, kolno
jeze
- 747 Zvláštní oddíl-
tá : pestouška, xyelivna, Za hájankou
hájkovna
- 751 Továrna (nemí-li
speciálnísově-
na a v odd.6)
- 752 Lázně
- 753 Malé stavby : budka, altán, be-
sidka
- 756 Měřítkové stavby : pyramida, babylen
- 757 Vynalická (i při-
rosená)
- 761 Hranice
- 765 Ohrady : Hranční potok,
U kreničního
důlu, Mozy
- 771 Silnice, příč-
nice, cesta, uvoz, stezka : U klíboké cesty,
Mezi silnicí
- 772 Zatečky, strás-
nicota (pří-
přeš), kři-
žovatky : U průhonu, U vý-
honu, Dráha
- 773 Cesty pro do-
bytek : K starému mýtu
- 774 Brody, přivazy : Mezi Stranou,
U sestávky
- 775 Matě, mosty
- 776 Mýta
- 777 Železnice, auto-
bus : Na holdách,
U hromady (po-
cela a kovárny)
Hromadiště (uhliř-
ské)
- 778 Lodní doprava
- +779 Letecká doprava
- 78 Hromady (odpověď)

A T U C H O V N Í Ž I V Ů T - H I S T O R I E

- 81 Pověry a pověsti : Čertova rakle,
Na dábejce, Ka-
čentiny hory
Na slám mštic,
Na střešičkách,
Dvěi skot,
Bludné jezero
- 82 Lidové svátky a
zábavy : Na ptáčích
(střílení k
ptáku)
- 83 Náboženství, air-
key (církevní
na jeze 52,
církevní stav-
by 73)
- 831 Báb, Panna Ma-
ria stp.
- 833 Poutevníci
- 835 Poutě, procese
- 836 Liturgie : oltář
- 84 Archeologie
- 86 Historické události
- 861 Vojenské tábory,
opevnění stp.
(z doby histo-
rické; viz i
87)
- 865 Bojiště
- 87 Místní události
- 871 Místní car
- 872 Požár (i lesní)
- 873 Spory
- +874 Loupežníci
- 875 Jiné : Stržený rybník

2 O S T A T N Í J M Ě N A

- 91 Předšlovanská
jmena
: Lahe, Jicera,
Opač, Oskobrh
- 92 Německá jména
(neznámí-li
se podle svého
vznosu)
: Štít (Gestüt)
- 93 Jméno cizí jména
(latinské,
italské atp.)
- 94 Jména neisozná

Rejstřík k třídění románských jmen

- Aleje 323
slán 755
archeologie 89
stoaofrické jazy 29
autobus 777
Barva 161
bežantnice 322
belina 253
báidlo 645
benfika 755
bílý 161
blazy 251
blata 253
bobulové ovoce 335
bohaty 177
bojště 865
bonita pody 272
bor 321
boufe 292
boží muka 733
bradlo 215
brana 713
brdo 211
brod 774
brnietví 654
budka 795
budovy 73-75
Bůh 831
býkova 54
byliny 336
bystrý 136
bývalé vesnice 726-729
Cesty 77
cína 615
cínářství 615
církev 83
církevní majetek 52
Části osady 71
černý 161
čert 81
červený 161
čestná jména 56
čihadlo 652
číslo 134
čistý 163
člba 652
člověk 7-8
Dobráčství 632
deminutiva 135
+dřevý 14
dět 292
dílů lidská 7
dlouhý 133
dobytčí cesta 773
dobytek 45
dolík 23
dolina 23
dolní 115
domy 745
doprava dřeva 631
+doprava letadla 779
draha 773 (průhon), 37 (post-
viako)
dřevářství 631
dřavo 31
+dřeva zpracování 632
dvory 742
Fasilie 592
fara 736
fární pozemky 52
forxy tarénní 21-24
Geologické složení 26
Háj 321
hájený 59
hájozna 747
hály 78
hagr 625
hat 775
historické události 86
hlásk 679
hlásk 615
hlina 261
hluboký 132
holý terán 325
hora 211
horní 111
kornietví 621
kospodřaké budovy 746
kostinac 744
kovářský dobytek 453
hrad 741
hrestička 671
hranice 761
hráz 288
hrosady kamení 78

Příloha č. 2: Obrazový materiál

Obrázek č. 1: Znak města Zlín⁴²

Obrázek č. 2: Letecká mapa města Zlín a okolí⁴³

⁴² https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Zlín_znak.png

⁴³ <http://www.mapy.cz>

Obrázek č. 3: Pohled na Kapučíno / Oříškárnu

Obrázek č. 4: Pohled na Papouškárnu

Obrázek č. 5: Večerka a přilehlý prostor U Dunga

Obrázek č. 6: Přírodní rezervace Mokřiny U Vomáčků

Obrázek č. 7: Jeden z rybníků U Křížku

Obrázek č. 8: Výstavba nových rodinných domů Na Hobzinách

Obrázek č. 9: Pohled na louku Na Vartách a část čtvrtě Varta

Obrázek č. 10: Fotografie Bezdrevu z Králičáku, v pozadí pohled na Zliv

Obrázek č. 11: Kaple sv. Václava, prostor U Kostela

Obrázek č. 12: Kuklovina

Obrázek č. 13: U Padlých

Obrázek č. 14: Karel Klostermann na nádraží v roce 1919 před odjezdem na Kubatovskou slavnost.⁴⁴

Obrázek č. 15: Karel Klostermann na blížce neurčeném místě ve Zlivi.⁴⁵

⁴⁴ KOVÁŘ, D., ZÁRUBA, V. a kol. *Zlív kdysi a dnes*. Zlív, 2010.

⁴⁵ KOVÁŘ, D., ZÁRUBA, V. a kol. *Zlív kdysi a dnes*. Zlív, 2010.

Obrázek č. 16: Letecký snímek s pohledem na Bezdrev, Bezdrývku, Topolata a Horný rybník

Obrázek č. 17: Areál Šamotky⁴⁶

⁴⁶ http://www.krajinou.net/images/kominy/legal/08schiedel_arles/imagepages/image8.html

Obrázek č. 18: U Jána (kdysi)

Obrázek č. 19: U Jána (dnes)

Obrázek č. 20: Hotel / Racek

Obrázek č. 21: U Benzínky